

ÜLIÕPILASLEHT

Nr. 11

TALVEKUUL

1930

L
I
V
O
N
I
A

ÕLU
MÕDU
LIMONAD

TARTUS, KALDA 5/6 TEL. 2-38

Iga tudeng nõuab ainult

EESTI ÕLUT

Valmistatud

kodumaa odra linnastest.

KODUMAA VABRIKUTE RIIDEKAUPLUS

KÖNET. 18-03

HEINRICH TOFER

TALLINN. J. KARJA T. 15

MÜÜRIVAHE TAN NURGAL

*Iga kodanik saagu
kodumaa riide tarvitajaks.*

Puuvillase- ja villase riide jaoskonnad
rahuldavad oma suure väljavalikuga
iga nais- ja meeskodaniku tarvidused.

ÜLIÕPILASLEHT

EESTI ÜLIÕPILASKONNA HÄÄLEKANDJA

Ülikool koondamise ja ümberkorraldamise ajajärgul.

Riigi eelarve järele loodetud sissetulekutest jääb osa tulusid saamata. Arusaadavalt tuleb leida teid, kuidas sissetulekuid väljaminekutega tasakaalu viia. Üht teed — sissetulekuid tõsta — ei ole korda läinud ära kasutada, kuna rahvamajanduslik kandepind on nõrgestatud ja väljaveo artiklid kannatavad turupuuduse ning hindade madaluse all. Ollakse sunnitud tarvitama teist teed — asutakse väljaminekute piiramisele. Kuna abinõude leidmiseks teede otsimine pidi sündima kesk eelarve aastat, siis arusaadavalt kutsub see esile arusaamatusi ja teinekord ülesaamata raskusigi, kuna tööle on asunud eelarve järele. Koos teiste asutiste koondamisega on üles tõstetud ka ülikooli koondamise küsimus. Sügissemestri algul selgitas haridusminister ülikooli valitsusele riigikassa majanduslikku seisukorda eelpool toodud asjaoludel. Selle juurde käis konkreetne sooviavaldus: ülikooli eelarvet selles ulatuses, nagu see seni kinnitust leidnud, ei ole tulevikus enam võimalik kinnitada. Ülikool kärpigu 1931/32. aasta eelarvet eelmise aasta eelarvega võrreldes 200.000 kr. võrra. Ühtlasi jätku ülikool teostamata käesolevaks aastaks ette nähtud remondid, mis veel alustamata, kat-

kestagu välismaadele komandeerimisi ja hoitagu muidu kokku. Viimaseid oli võimalik osaliselt teostamata jätta ja küsimusest saadi sellega üle: kui raha ei ole, siis ei saa ka midagi teha. Teine soov — kokku hoida 20 milj. senti, oli juba raskem, kuna see puudutab ülikooli olulisi osasid. Selle läbiviimine oleks olnud suureks hoobiks tervele ülikooli tööle. Ainukesed alad, kus ülikool kokkutõmbamisi teha oleks saanud ja saaks, on kõikisugu katsejaamad ja asutised, mis töötavad peaaegjalikult riikliste ülesannete kallal. Need on ülikoolile küll tarvilikud, kuid mitte hädatarvilikud asutised ja ettevõtted. Kuid selles osas antakse koondamise mõttele vastupidine suund: neid ettevõtteid on riigile niikuinii tarvis. Riik peaks vastasel korral, s. o. kui ta need oma kätte võtab, summe ülalpidamiseks ikkagi leidma. Kuid lahus ülikooliga läheks nende ettevõtete ülalpidamine riigile mitu korda rohkem maksma. Seda põhjustel: praegu täidavad hea eduga ettevõtete juhtide kohti ülikooli õppejõud õppejõu tasu arvel ja abijõud üliõpilaste näol väikese tasuga või koguni tasuta. Iseseisvaks tegemisel tuleks sinna palgata uusi inimesi ja kulu oleks märksa suurem. Teiseks

kaoks üliõpilastel praktiseerimise võimalus jne. Teisest küljest tõuseks kulusumma ruumide ja teiste kulude arvel, kuna need ettevõtted töötavad ülikooli ruumides, mis tasuta kasutada. Tähendab — ülikooli eelarve koormatus väheneks tunduvalt, kuid riigi väljaminekud suureneksid. Haridusministri soovi 20 miljonilise kulude koondamiseks eeltoodud alade peale ei laiendatud. Võeti konkreetsele kaalumisele ainult üks — s. o. ülikooli kliinikute osa. Ka kliinikud ei ole ju terves ulatuses ainult ülikooli jaoks. Nendest on sõlmitud vahekordadega huvitatud niihästi linn kui maakond, kellel kliinikud puuduvad ja kes kasutavad ülikooli kliinikuid. Kuid siin asus ülikool seisukohale, et kliinikud peavad majanduslikul alusel ise end tasuma ja sellepärast võidi selles osas kulusumma vähendamist läbi viia. Kogusummas saadi uues eelarvel läbi viia 12 milj. sendiline kärpimine 20 milj. s. asemel. Muidugi ei jätta see oma mõju avaldamata ka ülikooli tööle, sest niipea kui kliinikute personaal jääb väikeseks ja päevarahad kallinevad, mõeldakse omavalitsuste ja era-kliinikute peale. Seal ei ole üliõpilastel töötamine enam võimalik. Ülikooli kliinikutes jääb vä-

hemaks kasutajate arv ja igale on selge, vähese inimmaterjali juures üliõpilane vähem õpib. Kas just otseselt selle tagajärjel (kuid kaudsel teel vahest küll), on kõnet juba ühe kliiniku sulgemisest.

See oli ülikooli koondamise esimene aste, (kui mitte esimeseks arvata ülikooli nooremate õppejõudude palga vähendamist möödunud kevadel). Pidi arvama, et nüüd vahest küsimuse lahenduse lähedale on jõutud. Arvamine oli ekslik, sest mõni nädal hiljem sai ülikool ministriumist kirja, kus ettepanek tehti kokkutombamise küsimust arutada üle kümne õppekoha alal. Selle ettepaneku peale tuli haridusminister ise ülikooli ja motiveeris omi ettepanekuid. Võeti läbi kõik teaduskonnad, kusjuures minister soovitas kogusummas vähendada üle kümne õppe- ja abijõu, näidates üksikult igale kaalumisele võetavale. Kuna üksiküsimused praegu teaduskondades arutusel, ei ole kohane iga õppejõu koondamise küsimuse poolt ja vastu sõna võtta, sest see kisuks küsimuse ainult üksikute mõjustuste pinnale. Küll aga üldiselt. Kõigepealt puudutavad antud näpunäited suuremat osa teaduskondi, eriti aga filosoofia- ja usuteaduskonda.

Kui esimese koondamise ajal puudutada tuli ülikooli majanduslikke organeid, siis viimane ettepanek lõikab juba ülikooli peajõu kõige otsekohesemas mõttes. Vahest kõige raskem selle juures on asjaolu, et koondamiseks antud näpunäited suures osas puudutavad just nooremate õppejõudude küsimust, — nende äralõikamist ülikooli tööst. Küsimus ei ole valus mitte üksi praegusele ülikoolile tema tänapäeva seisukohalt, vaid õige lähedas tulevikus. Suur osa etteheiteid on ülikoolile langenud sellepärast, et eesti ülikool ei ole vaatamata ühe aastakümne tegevusele, saanud veel eesti ülikooliks. Põhjuseks toodi ette kaaluv asjaolu, et meie ei ole suutnud veel omi jõude ette valmistada ja neid tööle rakendada, milleks algul takistusi tegid erateenistuse meelitavad väljavaated, kuna ülikool ainelistel või-

maluste pakkumisel erateenistustest maha jäi. Lõpuks saadi sellest üle ja väljavalitud andekad noored asusid innukalt ülikoolis tööle. Tagajärjed olid märgatavad. Teadusliku töö edusammude pärast rakendati nad ülikooli õppejõududena teenistusse. Kui suure vaevaga tehtud tööle kriips peale tõmmata, on kaduma läinud kulutatud summad ja ükski võim ei takista vabanenud kohtadele jälle väljamaalasi toomast, kuna meil neid ise anda ei ole. Seega on ülikooli arenemisele pandud piir. See samm halvab laiemas ulatuses ka teaduslikku tööd: noortes ei saa kasvatada usku teadusliku töösse, mille rakendamine tal tulevikus võimalik oleks. Meil ei ole ju teist ülikooli ja kõik alal ei võimalda ometi teadusmehe karjääri, kui seda nii nimetada võib, välismaa ülikoolides. Kuid ka vanemate õppejõudude koondamine, seni kui pole läbi viidud tarvilikud ümberkorraldused teaduskondades, on enneaegne, sest selle all kannatab ülikooli töö orgaaniliselt ja sisuliselt, sest koondamise tagajärjel peaksid aineid käsitlema teised õppejõud, igakord mitte vahest omal alal. See ei ole aga kuidagi loomulik.

See oleks koondamise viimase ettepaneku kohta üldiselt ja ühest küljest. Kuid kõige selle juures ei saa tähelepanu juhtimata jätta ka teisele palepoolele. Nimelt on ülikooli ja haridusministeeriumi ringkondades juba pikemat aega kõneldud kahe-kolme fakulteedi ümberkorraldamisest. Ajakirjandus ja viimasel ajal ka seltskondlikud organisatsioonid on neid küsimusi veel teravamalt, kuigi vahest mõnel juhul pinnapealsemalt ja teinekord isegi teatava sihilikkusega puudutanud. Tegelikult ümberkorralduse töökava on kestnud semestrid ja on jõudmas juba lõpupunkti. Keegi ei saa ümberkorralduse küsimuste vastu kõnelda, vaid peab kõigiti selle poolt olema. Kuid ümberkorraldused ja koondamised oleksid läbiviidavad ainult koos. Neid kahte küsimust ei saa üksteisest lahus arendada ja korraldada. Esijoones oleks tulnud läbi viia ümberkor-

raldusi seal, kus ümberkorralduse tarve juba küps oli, nagu majanduosakonnas j. t. Ka oleks varem tulnud lahendada tehnilise fakulteedi küsimus. Viimane on päevakorral seisnud mitmeid aastaid, kuid seni ei ole lahendust leidnud. Haridusminister ongi viimase koondamise ettepaneku juures tähendanud, et ülikool katsugu teisi fakulteede niipalju kokku tõmmata, et saadavad kokkuhoiud annaksid selle summa, mis tarvilik on tehnilise fakulteedi asutamiseks Tartu ülikooli juurde. Kuid nende sõnade taga ei näi seisvat reaalselt ettepanekut. Lubatagu seda väljendada nii, sellepärast et praegu ei ole mitte teada, kas tehnilist fakulteedi üldse kavatsetakse Tartu tuua, kuna tehnilise hariduse küsimus seisab lahendamata. Lõpusõna selles küsimus ütleb ikkagi riigikogu. Kuid kas selles osas küsimus lõpulikult laheneb, on veel küsitav. Võimalik, et selle ettekäände all ülikoolist kokkutõmmatud summad ühel heal päeval kuluvad kõrgema tehnilise õppeasutise ellukutumiseks Tallinnas, kuna seda ühes osas ajakirjanduses ja isegi riigikogu komisjoni ringkondades ühel ja teisel puhul otseselt ja kaudselt on puudutatud. Pealegi ei saa ju kokkutõmbamisel summe mingisugusesse uue fakulteedi eelarvesse asetada, kuna fakulteedi jaoks ei ole minimaalsematki eelarvet ega põhimõttelist otsust. Ka seda, nii nagu eelpool nimetatud teisigi ümberkorralduse küsimusi, oleks enne tarvis viia lõpuliku kuju alla ja siis selgub, palju saab koondada, et ülikool oma nime ja sisu ei kaotaks. Kuid ümberkorralduste juures võib ju ka juhtuda, et teatud osakonnad ja fakulteedid tulevad täielikumaks korraldada. Loomulikult läheb nende peale siis suuremaid kulusid kui praegu. Kui näitena võtta majandusosakonda, mida kõik need, kes küsimust viimasel ajal arutanud, on soovitanud muuta iseseisvaks fakulteediks, siis praeguseid „ülejääke“ see fakulteed enam anda ei saa, vaid need muutuvad märksa vähemaks, ehk isegi tuleb arvestada „juurdemaksuga“. Nii ehk teisiti — ülikool peaks saama õiguse

siti — ülikool peaks saama õiguse teotsemiseks teatavates piirides, mis enam-vähem kindlaks oleksid kujunenud. Kui siis teatud ümberkorralduste korral tarvis on ühele fakulteedile rohkem anda kui varem, küll siis ülikool ise tee leiaks, kuidas summe teisalt kokku hoida, ja sinna juhtida kus tarvis.

Peale kõige muu on ülikoolil raskusi eelarve kestel kokkuhoidmisi läbi viia aladel, mis kanduvad aastast-aastasse, s. o. teaduslik ettevalmistus, raamatud, instrumendid, sisseseaded. Ülikool on selles osas olnud väga ettevaatlik ja töötanud täiendamisel järk-järgulise meetodiga: ühel aastal on muretsetud üks asi, teisel teinejne. Kui nüüd vahepeal võimalus võetakse algatatud asja läbi viia, kaotavad alguskulutused tarvitamiseks oma väärtuse.

Lõpuks ei saa tähelepanu juhtimata jätta ka nooremate jõudude

palgatingimustele, mis kaasas käinud koondamisega. Noored teadlased on teinud suure töö ja omandanud teaduslikud kraadid ning kulutanud riigi ja isiklike summe enda täiendamiseks kitsal teaduseharul. Nad ei ole lootnudki, et esimestel aastatel ülikool võimaldaks neile nii suuri sissetulekuid, mis kataks varem tehtud väljaminekud. Kuid neil on õigus saada eluüldpidamise miinimumi. Kuid vaevalt võib teadusemehe elatismiinimumiks võtta 70—120 krooni, kuna sellest summast kulub tunduv osa kirjanduse muretsemiseks ja enda järkjärguliseks edasiarendamiseks. Samal ajal, mil vähendamine sündis noorte jõudude palkades, võime eraettevõtete teenistuses näha inimesi, kes oma hariduse alal pole midagi kulutanud, kuid palju suuremat palka saavad.

Nii näeme, et ülikooli mehaaniline koondamine ilma ümberkorraldusteta raskusi sünnitab ülikooli töös, kuid suurem küsimus seisab selles, kas on õige koondata väikerahva hariduskeskusi, mis on rahva suuremaks kindlustuseks kõikide hädaohtude vastu. Selle peale on tähelepanu juhtinud ka Eesti sõbrad naaber- ja vennasmailt, kes oma kodumaal meie praegusele tendentsile vastupidises suunas töötavad. Kuid meie võime hariduselu jaoks kulu- tustele tuge leida ka suurriikidelt, kes kõrgemaid õppeasutusi praegu veel juurde asutavad, et selle kaudu end rahvasteperes maksma panna. Näiteid kas või Itaaliast, Saksamaalt ja Ameerikast. Mitte sellepärast, et neil raha üle jookseks, vaid nad ohverdavad raha rahva kultuurilise tugevuse tõstmiseks.

A. Peel.

V Soome-Eesti Üliõpilaspäevade lõpposa Turus.

Mõned päevad Helsingis veedetud. Siis sõit Turku — Soome Tartusse, sest seal taheti jätkata V Soome-Eesti Üliõpilaspäevade pidustusi, kui ka lõpetada ametlike esindajate poolt alustatud tööd.

Ärasõit oli määratud esmaspäevaks. Ilm hea ja seda parem tuju sõitjail ja saatjail. Ei sõitnud küll kõik Turku, sest kohustused sundisid paljuid varem koju tagasi pöörama. Kuid rohkem kui sõitjaid oli saatjaid Helsingi jaamaesisel.

„Jälleenägemiseni“ — ja rong veeres Turu poole. Ametlikud esindajad, kelle töö pidi lõppenud olema juba Helsingis, kogusid restoraanvagnisise veel korraks koosolekule, sest oli tulnud täiendavaid resolutsioonide ettepanekuid soomlaste poolt. See koosolek ei kestnud kaua, kuna ettepanekud olid vastuvõetavad ja enne poole sõiduaja möödumist võidi koosolekut lõppenuks kuulutada.

Meeleolu oli sõitjail hea ja selleks aitasid kaasa eriti soome ksv!! Üllatuse valmistasid Toivo Hima-

nen ja Paavo Kuusisto oma suure õunakotiga, mida ühest vaguniotsast teise kanti ja sealt sõitjaile lahkesti „ajaviidet“ pakuti.

Kuid ajaviidet oli enamikul Soome maastiku vaatlemisega.

Neli tundi sõitu ja juba jõudsiime Turku. Vastuvõtt pidulik — üliõpilaskond lipuga, kältsevæe orkester, tervitus. Südamlik tervitus ja siis saadetakse meid soome ksv!! poolt korteritesse, millised olid muretsetud perekondadesse.

Puhkuseks oli vähe aega, sest kavas oli ette nähtud juba kl. 21 vastuvõetupidustus Itämere teatris.

Turu sümfoonia orkestri ettekanded — tervituskõne rektorilt ja Turu üliõpilaskonna esimehelt. Paljud olid Turus esimest korda ja enamikule oli tundmata Turu ajalugu, millega tutvustas Paavo Kuusisto. Kavas oli ka üks vaatus J. A. Weckselli draamast „Daniel Hjord“ — katke Turu ajaloo- st. Kavale järgnes õhtusöök.

Õhtusöök sama teatri restoranis kestis õige hilise ajani lõbusas meeleolus, kõnede, orgestri mängu ja laulude vaheldudes.

Teise päeva hommikul käidi tutvunemas Turu toomkirikuga ja kl. 11 koguti V Soome Eesti Üliõpilaspäevade lõppistungile Ülikooli aulasse. Paavo Kuusisto ja Hugo Paalmani juhatusel ning rektori osavõtul peeti istung ja võeti vastu vallitud esindajate töö — resolutsioonid. Ei olnud nende vastuvõtmisel ühtegi sõnavõttu ega vastuseismist ja juhatajal jäi üle vaid koosolekust osavõtjaid tänada ja resolutsioone vastuvõetuiks lugeda. Aktuselt mindi tutvunema Ülikooli hoonega ja lõpuks siirduti Phönixisse, kohvikusse Ülikooli hoones. Lõbus jutuajamine küll soome, eesti ja saksa keeles, nii kuidas seda arusaamise tarvidus nõudis. Kõlavad soome- ja eesti- keelsed laulud.

Siis jälle rännakud Kunstimuseumi, Turu kindlusesse ja kl. 18 lõunasöögile Üliõpilasmajja. Öhtul oli ball Hamburg Börsil. Kolmapäeva hommiku kl. 9 oli lõbus väljasõit autobussidel Piikkiõõsse Pukkila talusse, kus meile lahke vastuvõtt osaks sai. Oli võimalus tutvuneda eeskujuliku majapidami-

sega. Meile eestlastele väga huvitav, kõik vaadati põhjalikult läbi. Eriti näis rahvale meeldivat kanala. Kahetunnilise peatuse järelle talus pöörduti tagasi Turku, et juba kl. 1/2 15 tagasisõitu Helsingi alata.

Väike peatus Turus. Otsiti üles kõik tuttavad, et nendega jumalaga jätta ja tänada armsa vastuvõtu eest. Siis jaama. Kahju oli lahkuda Turust, sest kõigile oli meeldinud viibimine seal. Kuid — nägemiseni järgmiseil Üliõpilaspäevil Eestis.

E. Siil.

Soome-Eesti Üliõpilaspäevade lõpuaktus Turu ülikooli aulais.

Akadeemiline Põllumajanduslik Selts kümne aastane.

Käesoleval semestril (5. XI 30.) jõuab Akadeemiline Põllumajanduslik Selts kümnenda aastapäevani. Suure evolutsiooni on teinud APS nende kümne aasta kestel: kiftast üliõpilaste ringist on ta paisunud suurimaks akadeemiliseks organisatsiooniks, mille kultuuriline tegevus on leidnud üldise tunnustamise.

APS-i tegevus on peamiselt arenenud kahes sihis: esiteks oma liikmestiku isikuliste võimete väljaarendamine ja kutse-eetiline kasvatus ja teiseks tegevus kodumaal põllumajanduskultuuri taseme tõstmiseks ja põllumajanduskultuuri süvendamiseks, kusjuures eksaktse teadusliku töö kõrval APS on esinenud kui vahendaja teaduse ja tegeluse, eriti põllumajandusliku teaduse ja põllumajandusliku tegeluse vahel.

Eriti huvitav tohiks olla kogu üliõpilaskonnale APS-i tegevus just oma liikmestiku kutse-eetilise kasvatusel alal, kuna APS on üks väheseid akadeemilisi organisatsioone, kes sel alal nähtavaid tulemusi suutnud saavutada. „APS-i vaimu“ on õigusega nimetatud asjalikkuse ja erapooletuse vaimuks ja selle vaimu regioonis küpsenud tegelased on ka hiljem tegeluses teotsenud samast vaimust

juhituna. APS-i „Ühispere“ toimikond või lihtsalt „Ühispere“ on teatud määral intiimkoondise taoline ja osa agronoomia-üliõpilasi ei kuulu üldse teistesse üliõpilasorganisatsioonidesse, kuigi kaugele suurem protsent on organiseeritud ka mujal. Kivinenud raamiga ei ole APS-i „Ühispere“ siiski, tema on pigem nagu selleks südameks, mille ümber koosviibimiste ja mitmesuguse muu mõistliku meelelahutuse vahendusel koonduvad APS-i sõbralikkuse ringid. Ja heameelega võib konstateerida, et APS-i kuuluvad inimesed vaatamata väga mitmesugustesse organisatsioonidesse ja huvikondadesse kuuluvusele, seisavad üksteisega väga sõbralikul jalal. Ja see iga tahes kergendab tööd ning hoiab ära arusaamatusi studiumi keskel, kui ka eriti hiljem tegelikus elus kutsealal teotsemisel.

Loomulikult ei ole säärane sõbralik ja kodune pind töötamiseks tekkinud ainult „Ühispere“ tegevuse tulemusena, vaid suurel määral nagu märkamatuks esile kerkinud just selle enesearendamise töö juures, mis APS-is pidevalt toime tuleb ja mis noori tegelasi juba otseses töös kokku viib.

Et sellest APS-i liikmestiku enesearendamistööst objektiivset ülevaadet võimaldada ka eemaloli-

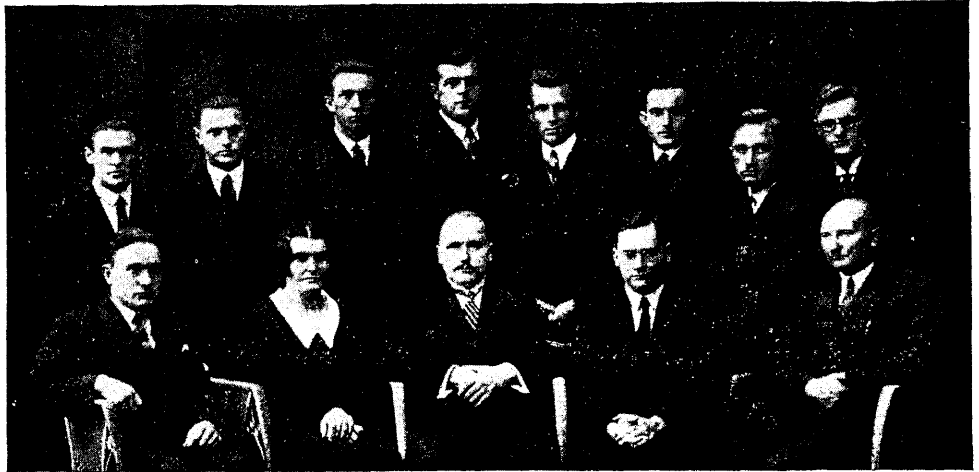
jaile, selleks mõningaid ligemaid andmeid APS-i organisatsiooni kohta¹⁾.

APS-i liikmestik koosneb peamiselt põllumajandusteaduskonna agronoomia-osakonna üliõpilastest — 1929. a. oli neist 73% APS-i liikmed, mis näitab, et APS on neile nagu teiseks akadeemiaks. Praegu on APS-il liikmeid arvult 415, neist üliõpilasi 330, ülikooli õppejõude 12, tegelikke agronome ja teisi 73.

APS-i juhatus on koosnenud ülikooli õppejõududest, üliõpilastest ja Tartus asuvasest agronoomidest, kusjuures juhatusel liikmete arv on paisunud 5 pealt praeguse 13-ni. Suur kvoorum ei ole takistanud tööd — selle vastu on võidud teha enam sisulist tööd ülesandeid jaotades. Kogu 10 aasta jooksul on APS-i esimeheks olnud prof. Peeter Kõpp, kelle optimistliku mõju tõttu on S-i ilme ja ideoloogia kujunenud pidevalt ja on võidud teostada säärased ettevõtteid nagu „Põllumehe käsiraamatu“ ja k/k „Taluperenaise“ väljaandmine. APS-i esimeseks esimeheks ühe sem.-i jooksul oli K. Zolk.

1) Akadeemilise Põllumajandusliku Seltsi 10-aasta tegevus ülevaade ilmutab S-i juubeli-koosoleku ajaks 16. nov. s. a. ja see väljaanne saadetakse tutvumiseks ka kõigile üliõpilasorganisatsioonidele.

Istuvad: (pahemalt paremale) E. Roger — ametita juhatuse liige, „Agronoomia“ tegev toimetaja; Liis Käbin — ametita juhatuse liige, „Taluperenaise“ päätoimetaja; prof. P. Köpp — esimees; dots. M. Gros — laekahoidja; A. Käsebier — ametita juhatuse liige, „Põllumehe Käsiraamatu“ toimetaja. Seisavad H. Jaanusson — teine abisekretär; R. Tomson — abilaekahoidja; A. Steinberg — sekretär; A. Truu — majajäse, J. Nõu — esimene abiesimees, J. Kass — teine abiesimees, L. Loko — ametita juhatuse liige ja E. Wint — esimene abisekretär.

Akadeemilise Põllumajandusliku Seltsi Juhatus 1930. a.

APS-i liikmete enesearendamiseks on mõjuvalt kaasa aidanud järjekindlalt igal nädalal korraldatavad üldkoosolekud, mille kandvamaks osaks on olnud kõned. Aastate kestel on neid peetud ligi poolteist sada. Kõnesid on peetud ülikooli õppejõudude, agronoomilise ala juhtivate tege-laste j. t. poolt, kusjuures kõnede korraldamisel on lähtutud soovist võimaldada liikmeile tutvumist eriti nende küsimustega, missugused üli-kooli õppekavas ei leia küllaldast käsitlemist, nagu agronoomiline nõu-andetöö ja selle meetodika; edasi on püütud kutsuda kõnelema suu-remate põllum. org.-ide. keskuhin-gute, keskasustite juhtivaid tege-lasi, katsetegelasi, eriti ka neid, kes välismail käinud ja töötanud, nii et liikmestikul kujuneks alati teatav ümmargune ülevaade põllu-majanduse olevast seisukorrast, viimastest saavutistest ja tuleviku väljavaadetest kodu- ja välismaal.

APS-i peategevus, eriti sisuline osa, on koondunud arvukatesse toimkondadesse. Nende teki-mise on põhjustanud kas teatava rühma liikmete tarve ennast täien-dada, arendada mõnel alal (kõne-lemises, artiklite kirjutamises, pil-distamises jne.) või otstarbeka töö koordineerimisega teostada ühiselt mitmesuguseid iseloomulisi ette-võtteid (oskussõnade loomist, ko-dumaa põllumajanduse uurimist jne.).

Algusest peale on asutatud 20 toimkonda, järjestatud vanuselt: oskussõnade-, metsaasjanduse-, raamatukogu-, kodumaa põlluma-janduse ajaloo-, seemnekogude ja herbaariumide-, põllumehe käsiraa-matu-, foto-, kõnede- ja arvustuste-, „Ühispere“-, kodukaunistamise-, ko-dumajanduse-, k/k. „Agronoomia“-, suvipäevade-, matka-, k/k. „Taluperenaise“-, ajakirjanduse-, põllu-majandusliku ajakirjanduse kodi-fitseerimise-, raadio- ja maaparan-duse toimkonnad. Peale nimeta-tute on asutatud toimkondi veel ainult teatavate ülesannete korda-saatmiseks nagu ekskursioonide, traktorikursuste toimkonnad.

Suur osa siin loetletud toimkondi on mõeldud 10 aasta jooksul nähtavaid tulemusi saunud kätte saada. Tarvitseb vaid mainida „Põllumehe käsiraamatu“ väljaand-mist, mis on APS-i nime kannud ka kaugematesse metsanurga talu-desse, viies sinna edumõtteid; ehk k/k. „Taluperenaise“ väljaandmist, mille 20000-tiraaž ise kõneleb selle ettevõtte väärtusest ja eluli-susest: „Taluperenaine“ on toonud APS-ile sõpru nii maanaiste kui ka linnanaiste seas. Edasi on märgatav APS-i töö k/k. „Agronoo-mia“ kaasväljaandjana koos E. Ag-ronoomide Seltsiga, oskussõnade loomisel, kus kaasa aidanud eri-teadlased ja keeleteadlased väljast-poolt APS-i, kodumaa põllumajan-duse uurimisel, kus uuritud olevat

seisukorda, muinaspõllumajandust põllumajanduse ajalugu jne. Kõik siin loetletud tegevus on üldkul-tuurilise tähtsuse ja väärtusega. Enesearendamise seisukohalt on suure tähtsusega säärased ettevõt-ted nagu raamatukogu, milles lei-dub ca 3000 kõidet peamiselt põl-lumajanduslikku kirjandust, umbes 10000 kr. väärtuses ja lugemislaud, mis erialalise ajakirjanduse poolest on üks täielikumaid. Iga aasta kulutatakse raamatukogu täienda-miseks kuni 2000 kr. Edasi foto-grafeerimise toimkonnast on mõnigi agronoom kaasa viinud pildistami-sele kihutaja batsilli, kõnede- ja arvustuste toimkonnast on välja-junud mõnigi tšempion omal alal, ajakirjanduse toimkonna töö tule-musena on ilmunud terve rida arti-kleid kodumaa põllum. ajakirjan-duse veergudel jne. jne.

Eemalseisjale võib-olla tundub see osaltki detailse nokitsemisena, aga just selles seisabki akadeemi-lise organisatsiooni üks peamiseid ülesandeid, et liikmeid panna tööle huvide ja soovide järele ja viia selles töös kokku: inimestele, kes hiljem koos peavad tegutsema on see suureks kasuks.

Ja kui meil on inimesi studee-rimas sadasid ja veel kord sada-sid, siis ei ole igatahes mitte õige ja lubatav, et neid lasta stuudiumi ajal külmalt üksteisest mööda kõn-dida ehk ainult tuua kokku hetke-liseks referaatõhtuks ja lasta neid

Vene Üliõpilaste Selts kümne aastane.

10 aastat tagasi andsid sõbra-käe üksteisele salkkond inimesi, et asutada selts, oma põhimõtete, rahvustunde alalhoidmiseks ning süvendamiseks.

See oli alusepanek Vene Üliõpilaste Seltsile . . .

Kümme aastat on tööd tehtud. Kümme aastat on võideldud, — võideldud raskustega ja häädaga. Ent leplikuse vaim ja üksteise mõistmine on kõigist üle aidanud, ning 8. nov. s. a. on Seltsil rõõm vaadata tehtud tööle ja käidud maale.

Tõeline soe rõõm südames, mitte ükski neil, kel praegu õnn on Seltsi tööst osa võtta — vaid ka neil, kes elu nõuetel viibivad kaugemal.

Kümme aastat on lühikeses inimeas pikk aeg, ning paljudki Vene Üliõpilaste Seltsi alusmüüri rajajad on saanud rektori õnnesooviva käesurve Ülikooli lõpetamise puhul. On kutsunud elu ja ühiskonna töö, ent Selts ja Seltsi huvid on siiski jäänud südamesse, ning nii on uued liikmed, uued müürisepad — eest leides sooja kodusust ja üksmeelt — annud enesestki paremat. Annud südamesooja ja noorustuld, et jääks midagi neilegi, kes tulevad pärast. Siis kui ise oled juba „vana liige“ ja võid rõõmuga tagasi vaadata tehtud tööle, nagu need, kes Seltsi juubeli päeval, tulevad kokku selle ruumesse. Nii auhinnad — ülikooli õpejõud, tegevliikmed, kui ka „kandidaadid“ — noored, kes alles end ette valmistavad ennastsalgavaks organiseerimistööks.

Selleks ühiseks tööks, mis tõstaks kõrgele oma rahvuskultuuri, arendaaks elutahet, õpetaks võitma raskusi, kui ka nauatima tõsist õnne.

Ühiselt jagada pilviseid, kui ka päikese-küllaseid päevi oli Seltsi liikmetele alaliselt taoteldavaks sihiks.

Tuleb soovida, et juubilaril oleks kaua selliseid rõõmupäevi kui 8. nov. Et tal alati oleks tubleid töömehi, — alati rõõmsat vaimu ja elutahet.

Olgem mäeronijad — olgem tugevad tormis — ja ihakem kõrguste poole! . . . . .

* * *

3. nov. 1920. a. registreeriti Ülikooli Valitsuse poolt Vene Üliõpilaste Selts ja samal aastal 7-dal nov. oli noore seltsi esimene üldkoosolek, — koosseisuga 32 liiget. Seda päeva peab Selts oma faktiliseks töö alguseks.

Selts on seadnud omale sihiks anda organiseeritud kaasabi oma liikmetele nende rahvuskultuurse, akadeemilise ja majanduslikus töös.

Esimises järjekorras on Seltsi ülesandeks toetada neid liikmeid, kellel puudub võimalus oma haridust ülikoolis jätkata majanduslikudel põhjustel.

Selleks otsarbeks hakati korraldama igal semestril peoõhtuid, millistest puhas sissetulek määrati Ülikooli õpemaksu õendamiseks puudustkannatavate Seltsi liikmete eest.

Peoõhtuid ei korraldatud mitte ainult Tartus, vaid ka Tallinnas, Narvas ja Petseris, millised leidsid seltskonna poolt suurt poolehoidu, ning said V.Ü.S-i kõige suuremaks tuluallikaks.

1921. a. suurenes huvi V.Ü.S-i vastu vene üliõpilaskonnas niivõrd, et Seltsi nimekirjas seisis juba 75 tegevliiget. Arusaadav, et proportsionaalselt kasvavad ka Seltsi kulud; — puudus võimalus rahuldada kõiki abisoovijaid ja V.Ü.S-i juhatus oli sunnitud pöörama palvega Y. M. C. A. poole. Selle abi kestis kuni 1923. aastani, olles eriti mõjukas, kuna see toetus võrdus peaaegu ühe kolmandiku Seltsi tuludele.

1923. a. sai V.Ü.S. Tartu Ülikooli valitsuselt osa endisest Üliõpilaste Ühiselumaja raamatukogust, ning omandas ka veneaegse üliõpilasseltsi „Sodruzestvo“ raamatukogu. Raamatute juurdekasv kestab veel edasi ja käesoleval ajal on Seltsis umbes neli ja pool tuhat raamatut, — suuremalt osalt teadusliku sisuga.

Juba esimesist päevist alates asub Seltsi juures söögisaal, olles mitte tuluallikaks, vaid pakkudes puudustkannatavatele Seltsi liikmetele odavat ja maitsevat toitu.

1924. a. sai V.Ü.S. Tartu Ülikooli vene professorite poolt õiguse teaduslikkude programmide välja andmiseks nende poolt loetavates ainetes.

1925. a. võeti Seltsi põhikirja vastu paragrahv n. n. „Vanemate liikmete“ kohta, s. o. Ülikooli lõpetanud V.Ü.S-i liikmed, keda praegu on Seltsis 72.

Seltsi sihiks on sõbralikkude suhete süvendamine nii oma liikmetega, kui ka teiste üliõpilasorganisatsioonidega. Selleks otstarbeks korraldatakse peaaegu igal pühapäeval n. n. „voskresniki“ (sõbralikud seltskondlikud koosviibimised), mis pole leidnud suurt poolehoidu, mitte ainult vene, vaid ka teiste rahvuste üliõpilaste poolt.

Selts on teinud ka tööd kultuurharidustikul alal, organiseerides Vene Haridusseltside Liidu abil populaarseid loenguid ning teatrietendusi Peipsi-äärsetes külades. See töö on niivõrd edenenud, et Selts on saanud abi riigivanemalt tema käsitussummadest.

V.Ü.S. võib rahuldustundega vaadata oma 10-ne aasta jooksul tehtud tööle, millest kujuka pildi annab rahaline aruanne. Selles on näha, et selle aja jooksul õpemaksusid on tasuta puudustkannatavate liikmete eest üle 2½ miljoni senti, maksuta lõunaid antud 404604 snt. ulatuses, lühikesajalisteks laenudeks välja antud 364118 snt. ning arstiabi antud 78893 snt. suuruses.

separeerida teatud määral intiimkoondiste kaudu. Kutseliselt seotud inimesi tuleb ka kutse-eetilisel kasvatada. Ja kuna APS seda agronoomilisel alal on katsunud teostada, siis võib rahuldustundega vaadata tagasi käidud teele ja heita optimistliku pilgu tulevikku. Isiklikult arvan, et kuigi APS on korda saatnud palju, mis on otseselt reaalse väärtusega, suurim väärtus on siiski selles lähenemistões, mis ta toime on saatnud noorte ja vanade, eriti aga just noorte agronoomilise ala tegelaste suhtes. See töö ei jäta meie avalikkuses head mõju avaldamata.

Ja kui APS-i kümnendal aastapäeval kokku tulevad APS-i liikmed, kes kuuluvad väga mitmesugustesse üliõpilasorganisatsioonidesse ehk üldse ei kuulu kusagile, kes poliitiliselt on mitmesuguse maailmavaataga, ja kui nad siiski üksiteisel rapufavad kätt soojalt ja südamliselt — üks ole seegi saavutus.

Pigistame siis kätt, kolleegid sõbralikult ja südamliselt kümnenda teetuba juures ja astume rahulikult edasi —

— töö viib meid kõiki edasi.

J. Nõu.

«Üliõpilaslehe» toimetus.

Pahemalt paremale :
Tegevtoimetaja : B. Karro (E. Ü. S.),
toimetuse liige P. Järve (korp! Uga-
la), peatoimetaja : E. Siil (korp! Fr!
Estica) ja toimetuse liige J. Ots (EÜS.
Põhjala).

Meie kunstnikkonna kokkupuuteid Soomega.

Järg.

See oli aastal 1909, kui üks pikakasvuline era kaubandusakadeemia õpilane, eestlane, Hyvinkää Sanatooriumi Soome kondioperatsiooni ravima sõitis. Õksildane ravila elu viib teda igavusest joonistamisele ja vahas modelleerimisele. Temaga tutvub Ateneumi juhataja Vennerberg. Ta leiab noormehel andi olevat skulptuursetes kavades ja soovitab tal õppida modelleerimist. Soome kujur J. Haapasalo kinnitab seda otsust noore mehe suhtes ja nii leiutati Soome sanatooriumis eesti kujur — Anton Starkopf.

Nii ei puudu koguni vennasrahval teeneid lõunapoolsete sugulaste kunstiannete avastusel. Soomest saadud veenetel asub A. Starkopf kaubabilansi harjutusilt okkalisel kunstitasakaalu otsingule ja sõidab sealt otsejoones Müncheni ennast edasi arendama Soomest saadud tõuke mõjul.

On järgnenud veel hiljemgi eesti kunstihuviliste matkasid Ahvenamaale. Mälestused ja läbielamused 1906. aasta suvipäevist polnud vaibunud eesti kunstijüngerite ringis pikkadel ja vaevarikastel vaoajamise ajal lõuna ja lääne kunstisöödamail. Tuletati neid aegu meelde Bayeris matka-

tes, küll Pariisis boheemitsedes, küll Norras seigeldes. Kui mingi muinasmaa veetleb kolme Ahvenamaa, kui passiraskustega üle Kölni, Hamburgi, Kopenhaageni ja Stockholmi tulles saabuvad sinna A. Tassa, F. Tuglas ja A. Starkopf suve algul 1913. Ja uuesti on saar veetlev oma loodusega neljandat korda tulevale F. Tuglasele, teist korda A. Tassale, kõnelemata uustulnukast A. Starkopfile. Siin algab Tassa uue hooga omi akvarellseeriaid, „sammast kohast kuus“ j. t. Tema Norras 1907. algatud idee, ühest paigast maalida kolmkümmend päikese loojenemist esimeeleoluga, kajastab paljudes variantides kivist, männist ja saarenõlvakust Ahvenamaal. Nendele lisandub samal põhimõttel rida graafilisi ornamentatsioone saaretaimestikust: kivasamba ja sõnajala stiilsatsioonide sarjad. Ta valmistab illustratsioonid Fr. Tuglase „Õhtuse taevale“ ja „Liiva kellale“.

Ka kasvab jõudsast Soomest inspireeritud A. Starkopfi skulptuurikavandite kaal.

Ja Tuglas mainib mõju, mida jätnud tema kirjanduslikku toodangusse matkad sellele saarele ja sealviibimise aeg. F. Tuglase mõjul, kes vaimustusega jutustab

sõpradele Kirvust, Soome Karjalast, jäävad mõlemad kunstnikud Soome ka talveks. Nad asuvad Kirvu Heräjärvin sanatooriumi. Nii õpivad nad tundma põhjamaist talvemeleolu mägisel ja järvisel maal.

Neil Soomes viibimise ajal on olnud ka mõningaid kokkupuuteid soomlastega.

Kui kunstnikkonna tutvusringi kuuluvad maali ja kadunud Panase sõprussidemed, peamiselt hargnenud Pariisis La Ruche'i puust, siis aastal 1913. on Ahvenamaa mälestuses põimitud komponist Yrjö Kilpise orelimäng ja lauljanna Elsa-Kaj Alanderi hääl. Kuid teisigi isiklikke sõprusi on sõlmitud Soomes meie vaimutegelaste kaudu noil ajal. Ja olgu siinkohal mainitud, et just kunstühing „Pallase“ ümber koondunud olid need, kes tegid ettepaneku ja astusid tegelikke samme Eino Leino Eestisse tulekuks.

Riiklise iseseisvuse päevil pole soomeharrastus raugenud kunstnikkonna huviringis. Kuigi Soome poolt alustati aastat kümme tagasi Heikki Tandefelti algatusel Soome kunstinaütuse korralduse küsimust Eestis, leidis see mõte siiski eeskätt teostust meie kunst-

nikkonna poolt. Suurema ülevaate-näituse korraldusel, eesti nüüdis-aja kujutavast kunstist, mida ka-vatseti saata välismaa kultuur-tsentrumbes, valiti üksmeelselt esimeseks näituse kohaks Hel-singi. Avapäevaks esitavad tööde arv ja sinasõitnud kunstnikkude kogu oli tõestuseks pidevast sõp-russideme tarvest meie ja soome kunstnikkonna vahel.

Ülalnimetatud juhtumite kõr-val leidub rohkesti kunstiharras-

tajate matkasid ja suhteid, mis olek-sid kinnituseks sellisest eesti hu-vist põhjakalda vennasrahva vastu. Juba see asjaolu, et eesti moodsa kunsti paremad representandid on oma kunstilise veenete arene-misel nii tihedalt ja intensiivselt kokku puutunud Soomega, sealt ammutanud omale töömeleolu ja maalilisi läbielamusi, ning et hili-sema ajanigi on eesti kunstnik-kond elavalt huvitatud olnud soome kunstist ja oma toodangu

aktiivsest tutvustamisest neile — on pandiks, et hõimurahvaste kul-tuuriline koostöö võib areneda soodsat rada. Lähem uurimus ja pikem käsitus annaks kindlasti eesti kujutava kunsti soome suhte lopsakama sarja.

Jääb soovida, et siitpoolt astu-tud konkreetsed sammud leiaksid aktiivsemat vastukõla Soomes, ja selleks peaks eeskätt teostuma Soome kunstinäitus Eestis.

Rud. Paris.

„Looduse“ auhinnatud romaanid.

Johannes Lapp: „Vaba-duse eest“.

Kui Johannes Lapp kolme aasta eest avaldas (muuseas: kolme kaa-nega!) raamatu „Noorus“, siis oli Anton Jürgenstein vist ainus, kes lap-senovellide autoris leidis paljulubava anni. Muidu vaigiti see päris hea raamat kaunis surnuks. Aga, et ta jutud halvemad oleksid kui Jaan Lat-tiku lood — seda ei julgenud ka keegi öelda.

Igatahes on Johannes Lapp täit-nud Anton Jürgensteini lootuse: ta on kirjutanud ühe tüsedate teose, mille tüsedus ei seisa paljalt neljassajas leheküljes, ja mis romaanivõistlusel sai teise auhinna. „Vabaduse eest“ on selle romaani nimi, ja see peab vist ütlema, et see on Vabadussõja raamat, nagu seda väidab ülesehitu-segi pealkirjatamine: „Kodu enne sõda“, „Sõjaväljal“, „Kodu pärast sõda“. Aga see — et just Vabadus-sõda tingimata ta h e t a k s e teha romaani isentraalideeks — see ongi selle romaani peamine viga.

Võtame kas või esimese osa: „Kodu enne sõda“. See on 180 lehe-küljeline iseseisev romaan ühest pe-rekonnast läbi kolme generatsiooni, ilma et sellel krempil kuidagi oleks pistmist sõjaga. Ega's ometi kõik Aadamast kuni 1918. aastani ole „Kodu enne sõda“!

Igatahes kui see 180 leheküljeline romaan on valmis, algab üks novell Vabadussõjast, mis haarab ka oma kõvasti 150 lehekülge. Ja lõppu on pandud 60 lehekülge lõpetusi, õige konfuusselt küll ja õige vägivaldse psühholoogiaga eelmise häsiiteosta-tud, ei, suurejooneliselt kavatsetud vundamenti otsa.

Sama lohakas kui kompositsioon, on Lapi stiil üldse. Keel on kodune ja hooletu, lauseehitust otsekohe-ses kõnes pole palju olemas: kõik alles päris kuhjatud tooresmaterjal. Maa-meeste jutu illusiooni rikuvad keeru-lised täienduslaused, autori enda keel on sama valimatu ja juhusline.

Objektiivselt need on andeksand-matud vead ühele kunstiteosele: kompositsioon nõrk ja keel lohakas. Aga selle eest selles teoses on hoogu, on tujut, on meeleolu. Ja need voo-rused teevad paljugi heaks!

Probleeme selles töös pole üle-liiga. Elab kange kõrtsimees Jaak, hakkab talunikuks ja sureb ära. On tal üks kange poeg Jaak, kes võtab vale naise ja laseb õige tütarlapse minna rätsepale. Siiski soetab ta omale mõlemaga lapsi ja kui sõja ajal rätsep ja Jaagu vale naine on (loomulikku surmal) koolnud, võib ta teha pulmad õigega, kuna abiel-luvad ka mõlemate lapsed (mis ei ole sugugi šokeeriv, sest nii olevat olnud Aadama lastega ja olevat praegugi sulgloomade ning lojustega).

Miks väliselt on püütud romaani keskendada ümber Vabadussõja, on sisu seisukohalt täitsa tume. Ja see-pärast ka sedasi „Vabaduse eest“ jääb õige küsitavaks „suureks roma-aniks“, kuigi on tore meeleoluline jutusis. Eestl kirjanduses vist seni-nägematu loomuliku lopsakuse ja kujutamisaniga kantakse lugeja hoogsalt läbi sündmuste käigu, kõi-detakse teda nii kõrtsikakeluste kui ka sõjaelamustega kuidagi intiimselt. See dünaamika ei lase tulla meelegi lugejal suuri kompositsioonilisi puu-dusi ja hoogne elulähisus autori esitamiseviisis lepib kunstilise ko-narusega.

Sellel raamatul on üks suur voo-rus. Tal on küll suuremadi ebavoo-rused. Aga see on kord juba neid haruldasi raamatuid, mida liiaks ei maksa hakata analüüserima. Teda tuleb lihtsalt lugeda. Ja lugedes ta rahuldab oma lihtsa ja labase käsit-lemiseviisi, oma ürgse, häbematu ning siiski sõbralikult naerva mõllemis-viisi, oma loodusseotuse ja elunau-timise ja eluvõitmisega. Ühesõnaga: oma loomuliku ja elulise positiivsuse-ga. See on loomulik humaanne raamat, mille vormilised vead kunstiteosena on suured, mille voo-rused igale mitte-kirjandusloolasele aga tähtsamad.

Pedro Krusten: „Õilis-vale“.

Kui üks mees omad eksamid üli-koolis on läbi tuupinud, siis peavad maapeal minema pärani taevauksed. Ja kui nad ei lähe, siis aidatakse takka vekslipaberitega. Ning lõpeks tuleb pankrot ja siiski hulumine ja hammaste kiristamine.

See on eluline motiiv, millele Pedro Krusten on ehitanud oma kolmanda auhinnaga kroonitud romaani. Ja ta on pannud selle sündmustiku süüdlase ka õige nähtavale: „cherchez la femme!“ Naine ei ole Pedro Krusteni järgi üldse palju väärt: emb-kumb, kas ta norib aina mehelt luksust, (nagu Kadri) või iniseb, et tal see puudub (nagu Helga). Kui mees on nõrk — siis tuleb pärast pidu ja pil-lerkaari hale ots. Kui mehel on ise-loomu, siis pigistab ta enda ja naise hädast läbi — avarusse, paremasse tulevikku.

See lugu on kantud õige virilast vaimust, kõik ümber elamise on väike, vilets ja vaene. Mõnel mehel on „kange pea“, teatav jonn, see on inimliku natuuri maksimum. Muidu ta lakub, mürgeldab, tikub naiste juurde, nagu üks ports demonstreerit-ud kohtutegelasi, või on mannetu ja otsib põgenemist illusioonidesse. Kui ta midagi peale hakkab, siis selle lootusetust on juba ette ära näha: autoritki ei huvita see suurt, ta loet-leb seda ainult nii pool-sunnitult.

Mulje sellest teosest ei saa olla muud, kui pealiskaudne. Käsitlusviis ei käi isegi ideega paralleelselt; väi-keseid lõbutsemishetki kirjeldatakse pikalt-laialt, olulised sündmused, ot-sustavad (?) aktiivsused loetellakse mööda minnes. Ja nii see töö, ideelt küll romaan, on jäänud ülesehituselt enam jutustiseks, novelliiks meie aru-saamise järgi. Eriti lõpupoole paljas hektiline siplemine ühest olukorrast teise, tõugatud juhuslikkustest ja si-dumatustest, ilma peajoone kindla tõmbeta.

Jooni Eesti Kristliku Üliõpilasühingu tekkimisest ja arenemisest X 1920—X 1930.

1.

Allakirjutanu tutvunes kristliku üliõpilasliikumisega 1908. a. siis, kui ta teist aastat Tartus immatrikuleeritud oli. Esmakordselt tutvunesin dr. John Motti püüetega; esimest korda kuulsin kristliku üliõpilasliikumise üht peategelast — parun Nikolaid Soomest.

Tagajärg oli, et Tartu ülikooli üliõpilaste keskel tekkisid kodused piiblingid.

Kui Eesti Ülikool loodi, ilmus 1920. a. kevadel rektor prof. Koppeli juurde kristliku üliõpilasliikumise ilmaliidu sekretäridest dr. Conrad Hoffmann ja oli muuseum puudutanud osavõtmise küsimust kristliku üliõpilasliikumise ilmaliidu konverentsist Beatenbergis, Helveetsias. Kuna mina parajasti Berliini ülikoolis töötasin, juhtis prof. Koppel dr. Hoffmanni minu poole; ka kirjutas mulle dr. Koppel isiklikult, teatades sekretäri soovest.

Juuli kuus 1920. a. saingi ma Berliinis dr. Hoffmanniga kokku ja olin valmis pärast studiumi lõpetamist Helveetsiasse sõitma. Konverents peeti ilusas Beatenbergis ja kui ma ei eksi, võtsid sellest kristliku üliõpilasliikumise esitajad 36 riigist osa. Eestist oli see esimene kord — ja ilma, et Eestis „liikumist“ oleks olnud. Polnud ka ühingu.

Kuid otsus oli mul valminenud juba esimesel päeval Beatenbergis olles: Tartu jõudes püüan ellu kutsuda Eesti ülikooli juurde kristliku üliõpilasühingu. Mis võib suuremat olla, kui ühele rahvale tõusevad kristliku meelsusega noored haritud juhid.

Tartu jõudes astungingi esimesed sammud. Esialgsed nõupidamised peeti minu juures kodus.

Hetketi on see raamat aga õnnestunud üsnagi hästi. Kui romaani üldülesehite seiskohalt sellel ainult enam oleks väärtust, siis võiks kiitvalt mainida mõningaid pidukujutisi, kohtunikku prassimist väikelinnas, vaeste tuttavate vastuvõttu. Nendega on suudetud anda mulje miljööst, kõike seda toetab konstaterimismeline keel ja pealiskaudne inimeste hingeelu kirjeldus. Sest see terve liulik miljöö on juba kord viril, väheütlevalt, pealiskaudne — ja seda annab see raamat hästi edasi, ning otse sunnib põgenema maale tüsedamate ja loomulikumate inimeste sekka. See raamat on nii kujunenud heaks taga-põhjaks mõlemale teisele võistlusromaanile.

I. Tõnisson.

Et kohe alguses teatud tähelepanu asjale äratada ja tõukejõudu anda, otsustasime kutsuda Soome kristliku üliõpilasliikumise poolt meile kõnelejaid kõnekoosolekule, mida aulas kavatsesime korraldada. Selles mõttes olin kõnelnud juba Beatenbergis Soome esitajaga, muuseum prof. dr. Hjeldtiga, kes mag. Gulini soovitas kõnelejakaks. Mag. Gulin tundvat Soome kristlik-üliõpilasliikumist; olla ka tegelikult seal töös.

Nii ka tehti. Peeti avalik kõnekoosolek. Kõnelesid soome vennad. Otsustati sest ajast avalikult edasi töötada.

Seega oli üks minu palavamatest soovidest täitunud.

Tartus, Prof. H. B. Rahamägi.
1. nov. 1930.

2.

Sügisel 30. okt. oldi nii kaugel, et saadi pidada kõnekoosolek, kes kõnelejadeks olid Soome külalised mag. Elis Gulin ja üliõpilased H. Varén ning Liisa Palohaino. Nad kõnelesid Soome Kristlikust üliõpilasliikumisest, selle tähtsusest Soome kultuurelul ja selle saavutisist. Selle koosoleku tulemuseks oli, et 31 üliõpilast ühinesid, et süveneda usu küsimusse, resp. lugeda piiblit.

Sama ring üliõpilasi, kes vahepeal põhikirja välja töötasid, registreeriti Ülikooli valitsuses märtsil 1921. Nii sündis Eesti Kristlik Üliõpilasühing.

Pärast ilmasõda ja meie vabadusvõitlust oldi avalikult arvamisel, et on üle jõutud religioonist — s. t., et inimene saab elada mitte-religioonselt elu. Rääkimata sellest, kui keegi endast julgelt tunnustada, et ta ilma ristimata ei taha elada.

Praegu on avalik arvamine selles leplikum.

Aga kõigile sellele vaatamata on nii hästi asutajaid kui ka hiljem E.K.Ü. tegevust kandnud see kogemus ja veene, et ristiusul on suuri väärtusi praegusele ilmale ja haritlastele. Eeskätt on mõeldud siin tungi sisemisele vabanemisele ja seda, et ristiusk viib inimese selleni vabanemiseni. Kuid tee vabadusse läheb läbi kitsa värava, kuigi nii ütelda tohin. See kujuneb võitluseks oma sisemise vabaduse pärast. Ja see võitlus viib lõppeks nii kaugele, et inimene leiab enese ja võib-olla teiste silmis esialgu nii tühisel elul suure mõtte olevat.

Väikekandline loidus ehk laiskus, mis inimest suretab, ei armasta seda suurt võitlust. Ristiinimest aga liigutab see hinge põhjani — sellise võitluse tähe all on moodunud EKÜ kümme aastat. EKÜ liikmeskond on pidanud seda võitlust võitlema ja ta on tahtnud kõiki teisi

üles kutsuda seda võitlema. Ei ole siinjuures silmas peetud seda, et igauks, kes sellist võitlust võitleb, peaks tingimata EKÜ ridadesse astuma. Sellepärast on kogu kümne aasta kestel liikmete arv 30—65 vahel kõikunud.

Oma eesmärgi on püüdnud EKÜ taotleda selle kümne aasta kestel mitmesuguseis ringes ja koosolekuil. Semestri kestel peetakse avalikke kõnekoosolekuid ja igal teisipäeval 1926. a. II sem. peale referaat-külaliste õhtuid. Igal suvel 1922. a. peale peetakse suvikonverentse ja 1927. a. peale talikonverentse.

Suvevaheaegadel, kus EKÜ liikmed mööda maad laiali, korraldavad nad kohalikes kirikus ehk koolimajades jumalateenistusi ja rahvakoosolekuid. Näiteks moodunud suvel peeti neid seitse.

Kõnelejaiks neil koosolekuil on EKÜ vil! vil! ja kasv! kasv! ning meie paremad kõnelejad, nii ülikooli õppejõud, vaimulikud, kui ka muult elukutseilt. Aga samuti on kõnelejad välismailt ilmaliidust ja üksikutest liikumistest, nagu Soomest, Rootsi, Daanist jne. Nimetan mõned teemid, millele kõnelnud: — Kus leian mina oma elu mõtte, Kristus ja mina, üliõpilane ja omaabi, Kristus ja elurõõm, Kristus ja vabadus, Kristus ja kutse meeleparandamisele, meie ja kirik, palve, sotsiaalne töö, enesearmastus, ligemisearmastus, milleks on inimesele ristiusku vaja kui ta seisab moraalselt kõrgel, mees- ja naistüübid Eesti kirjanduses, patt, süü, ristiusk ja kunst jne. jne.

Eriti suurt rõhku on pannud EKÜ piibli uurimisele. On püütud ise süveneda piiblis ja ka propageerida seda igale. Selleks on ühingu juures mitmed piibliühingud.

Ja see on olnud EKÜ raskemaid ülesandeid, sest selle raamatu vastu olakse umbusklikud ja täis eelarvamusi. Pahatihti on see tingitud sellest, et ei tunta piiblit ja otsustakse võib-olla mõne väga halva piibli tõlgitseja jutu järele. Teiselt poolt on see raamat põlatud vist sellepärast, et ta väga kategoorilisi nõudeid üles seab, mis riivab inimese isikliku elu.

EKÜ-l on oma vilistlaskogu, kes temale suureks moraalseks toeks. Ta on ühes ühingu välja annud mõningaid usulisi küsimusi käsitlevaid brošüüre.

EKÜ on sõprusliidus sama eesmärgi taotlevate üliõpilasorganisatsiooniga Tartu Ülikooli juures, mis moodustavad Kristliku Üliõpilasliidu.

Esimene aastakümme on raske olnud, sest ollakse alles otsija, tihti kobaja ja ilma vanema kogeenuma juhita. EKÜ-l on häid nõuandjaid olnud. Kuid kahjuks on need tööga nii koormatud, mis ju üldine nähe meie alles noorel vabal kodumaal.

Lydia Kurrikoff.

Eesti Kristliku Üliõpilasühingu üldise juuna kujunemine.

Kui peaffin meelde tuletama mõnd küsimust, mis samal ajal, kui E. Kr. Üliõhinguus jain tegev ojal, meil olulisea päetvatorral seisis ja mis nüüdki kristlike üliõpilasi tohiks huvitada, siis oli wiist küll üks teffsemaid see, kas Kr. Üliõ. pidi olema ainult tohata, kus kristliku ilmatvvaatega seotud küsimusi pidi arutama, või nende loondijets, kes omas elus Kristuse jätele tahtsid käia. See küsimus fertis tohe ühingu asutamisel, kui kõneldi eesmärgi sõnastamist. Siis näit. mõnel pool peeti põhijirja todetud lauset, et „liikmets võib olla iga üliõpilane, kes tahab saada Kristuse jüngrise“, liiga kitsaks ja sootvitati selle asemel beida umbes: kes huvitatud kristlikest ideist? Siin avaldus ilmselt kartus, et asutatavasse ühinguusse tuulumine võiks olla liialt tohustatv end omas elus ja olemites tohu võtma, kuna muidugi palju mugavam oleks toos käia natufe targutamasa ja jälle hoolitsetv laiali minna. See sootv, ühingu „lajemalt“ alusele seada, liifati otustatvalt tagasi kõigi asutajate häälelega ühe vastu. Nagu päraistpoolagi tõi ühtmeelt olid, oli see olnud tingimata õige. Eesti, nagu algusest peale oli rõhutatud, ei tähenda kristlus mitte mõnejugust filosoofistemist toid teatud elujuuna todmist ja selle toostamist. Selleks vastastifust tuge ja jõudu anda oli ühingu otstarve. Ja ühingu eneset ei fertinudki see küsimus enam efile. Küll aga üliõpilaste hulgas väljaspool ühingu.

Õli ju loomulik, et fäärafelt suunitle-

tuna ühing kujunes palju kitsamaks kui väljiselt vaadatuna oleks olnud sootvitav. Kui alguses ühinguaga oli liitunud ainult todrõlemisi väifte arv üliõpilasi, tuli neid ta hiljemini, tuigi järjetõdlasti, juurde üsna aeglaselt. Ja kui juhtus olema juttu mõne väljaspoolse faastõhtleajaga, kes küll igapidi n. õ. hea kristlane oli, kiivus käis, ja kellest oleks võinud loota uut liiget ühinguale, todis vastufets kuulda iffa sama kartust, et ühinguusse tuulumine tunduvat talle liiga paljundudvana. Kellestki teoloogist kõneldi, et see olevat üsna aujasti toostantv teda ühinguusse kutsujale, et ta ei tohtvat endale võtta kristliku üliõpilase „toormat“, edaspidi omas ametis pidatvat ta ju niitunii end tõstifelt koguma, nüüd tohtvat ta veel toabana ja noorena rõõmsalt elada. See siiras tunustus ütles toist hästi ära põhjuse, mis mõndki noort üliõpilast alateadifult juhib, teist enam-tohjem selgesti mõjustab eemale toiduma „tohustatvasti“ kristlikust ühinguist.

Ühingu ju muidugi ainult toidab si-femistelt sellest, kui temase ei tule niifuguseid „ajapitendust sootvijaid“ pinnalt-kristlasi. Kaotajats on ainuüfisi need tohtlejad ife, jett ühing ei ole ju määratud ainult neile, kes juba otustatvalt on asunud Kristuse näidatud teele, toid eriti just ta nende toetamifets, kes endas seda tohet veel pole fuitnud maksma panna. Kristlik Üliõpilasühingu muidugi ei pane oma liikmeile mingeid uusi toälifteid ega siifemisi tohustusi, mida niit-

tuinii ei fannats iga kristlane, kes oma usu järgi aujasti ja fudametunnistufega tahab käia. Kogu küsimus ja raetus ei seisa niitviisi mitte ühinguus ja sellest liitumifets, toid jelles, kas üks või teine ristiujuline üliõpilane oma toende järgi kirjjoonelifelt käib ja te gutseb või ainult ajuti ja ofalifelt. Kas n. õ. traditfiooni mõjul, toid tohast hirmu päraft mõnd kristliku tommet täidab, mõniõrd ta kiivufets astub — muidu aga „noor, rõõmus ja toaba“ tahab olla. Mis puutub noorustõõmu, siis olen elanud mitmes üliõpilasühinguus kaaja tostifteid kui ta rõõmsaid päetvi ja hetti ja toidn omast kogumusest beida, et Kr. Üliõhinguus noored inimefed on olnud toh-hemalt sama rõõmsad ja toabas kui teistes ühinguus — mõni alom tõbu ei tule muidugi artvets. Noorele inimefete loomulifult ifetranis hirmutatvana tunduv kartus, et kristlikus ühinguus olefifid mõned „lihafuretajad“, on siis asjatu. Kristlane, kes oma toende tohafelt n. õ. järju käänaku on teinud ja selle järgi togu oma elu juhib, on aga tingimata toabam kui see poolkristlane, kes — kui tahab aus olla — oma poolifets ja toh-paifufets all piina tunneb. Kristuse õpetus eitunne fontseafifoon. Kes milgi määralt neid tahab fajatada ja siifski kristlane olla, petab end ja teifi. Kristlik üliõpilane, kui ta omas ufus a u s on, ei toid ega tohi karta ühinemist teiste samalimatvvaatelistega, toid toidib sel-lest ainuüfisi faju faada enesefele ja sama tuua teistefele.

Harry Moora.

Soome-Ugri hõimupäev Helsingis 18. X 30.

Rõõmustaval viisil on hõimutõõ mõju tunda juba laiemalt. Käesolevagi hõimupäeva puhul oli korraldatud Soome, Eesti ja Ungari haridusministrite poolt koolides vastava sisuga ettekandeid, mis annab tunnistuse sellest, et hõimuaade pole enam mõistetav väikesele grupile, vaid et see on leidnud pinda ka poliitilisel alal ja et selle levitamiseks ning süvendamiseks ei keelata siin enam oma toetavat kätt. Teiselt poolt on sääraffel ettekannetel võrratu tähtsus hõimluse mõiste edasikandmifel lalematesse hulkadesse, tähtsus selle mõistmifel, selle õ i e t i mõistmifel.

Pidupäeval oli Helsingi lipuõhtes, vähemalt kandis lippu kõik riigi ja linna hooned, ja kodanikke kutsuti üles ehtima lippudega ka eramaju. Palju see üleskutsete vastukõla leidis, ei tea beida, kuid loodetavasti siiski reageeriti sellele. Ajalehed pühendasid artikleid hõimukõsimusele, peale selle esitasid „Helsingin Sanomat“ ja „Suomenmaa“ konsul E. Vesterinen'i kirjutise selle kohta, kui kaua on kestnud hõimuaate areng ning mis tulenusi on selles saavutatud. „Hels Sanomat“ tõi veel eraldi kirjutise Tartu ülikooli prof. S. Czekey sullest.

Hõimupäevi Helsingis korraldasid

ühiselt Akadeemiline Karjala Selts ja Soomlusliit vana üliõpilasmaja pidusaalis, mis seks puhuks oli dekoreeritud kõigi hõimurahvaste lippudega. Pidusaali kogunes kaunike hulk publikut, tundus eriti, et vanem põlv oli esitatud võrdlemisi rohkearvuliselt. Puutusid silma haridusminister, Helsingi ülikooli kansler ja rektor, Eesti ja Ungari saadikud, endine peaminister Kallio, konsul Vesterinen abikaasaga j. t.

Avanguks mängis ringhäälingu orkester, esitades rahuldavalt Sibeliuset Karjala intermezzo, Kuula rahvalaulu ning eesti helilooja Elleri meeolupildi „Videviku“. Tervitussõnu ütles Soomlusliidu esimees kohtunik U. Hekkonen. Ta juhtis tähelepanu sellele, et hõimutõõ kuulub rahva rahvuslikkude kohustuste hulka; see on ka ühtlasi riigile ülesandeks, ja et sellele pole seni pööratud küllaldaselt tähelepanu. Sümpaatselt ja soojusega kandis ette prl. A. Wegelius Järnefelti Pühapäeva, Kilpinen'i „Ruusa pieni“, meie laulu „Ma sõda ning ungari rahvalaulu.

Pidukõnega esines haridusminister dr. P. Virkkunen. Ta konstateris, et hõimuaade on saanud oma alguse juba M. A. Castrenist (M. A. Castren, 1813—1852, esimene soomesuguse keelte uurija) ning sellega ühenduses tuleb mainida hiljem veel nimesid, nagu Oksanen, Sunio, kes rajasid Soome silla. Kuid

alles Soome ja Eesti iseseisvuse saavutamifega sai küpsaks see mõte. Ja nüüd on sellel oma kindel ja püsiv koht hõimuaade riiklises elus. Kõneleja kandis ette lõpuks tervitustelegrammid, mis saabunud tema nimele Ungari ning Eesti haridusministreilt. Seejärgi kandis ette E. Salola eesti rahvalaulu Kalmuneu mag. Välsänen'i tõlkes ning ühe Petõfi luuletise.

Peale vaheaega laulis YL dr. A. Poljärvi juhatusel. Kavas olid Sibeliuset Isamaale, Kuula Öhtumeelolu, Paciuse Soome laul ning Irta Szozat. Laulud said teenitud kiiduavalduste osalifeks. Nüüd järgnesid tervitused kõigile hõimurahvaille. Kohtunik M. Pesonen tervitas Ungarit algul ungari — siis soome keeles, mag. V. Helanen tervitas Eestit soome ja eesti keeles „Saatuset tõsise pale ees“, lausus kõneleja, „tootame, et Eesti ja Soome teed, mis on viimasel ajal läinud nii tihedalt kõrvuti, et kunagi enam need ei erine. Ei kunagi!“ Prof. L. Kettunen tervitas liivlasi liivi keeles; edasi jätkusid tervitused soome keeles Vene-Karjalale ja Ingerile mag. E. Virtta poolt ning Lääne-Pohjalale ning „Ruijale“ mag. Y. Vuorjokilt. Peale viimast tervitust hüüti kõneleja ettepanekul kolmekordne elagu „Soome suurele soole ning selle õnnelikule tulevikule“ Meeleolurikas aktus lõppes hümniga.

G. Vahrberg.

Akadeemiline kohus.

Mäletavasti, vist aasta tagasi, avaldati ajalehtedes „Tartu Ülikooli üliõpilaste distsiplinaar määrustiku“ kava ja samuti teade nimetatud määrustiku kohaselt loodavast n. n. Akadeemilisest Kohtust, mille alla kuulusid üliõpilaste distsiplinaarsed eksimused nii ülikoolis, kui ka väljapool. Juttu oli asjast veel ühel kui teisel pool, üliõpilaste seas jne., kuid siis vaibus asi. Alles oktoobrikuu algul teatati lakooniliselt mõne reaga, et „Tartu Ülikooli üliõpilaste distsiplinaar määrustik“ on haridusminister Hünersoni poolt kinnitatud. Nii siis oli määrustik vahepeal lõpulikult välja töötatud, ministeeriumile kinnitamiseks saadetud ja kinnitatudki. Säärasel lõppkujul saadeti määrustik Ülikooli valitsuse poolt Üliõpilaskonnalegi teadmiseks ja kahe ettenähtud esitaja valimiseks Akadeemilisesse Kohtusse, kes sõnaõigusega rektori kõrval võivad ja saavad distsiplinaar asjade arutamisel Akadeemilise Kohtu istungist osa võtta. Niipalju Akadeemilise Kohtu mõtte käigust ja tõekssaamisest. Ometi ei saa vaikides mööda minna asjaolust, mis Üliõpilaskonnas eriti imestust on äratanud. Varemalt on sääraسته otsekoheselt üliõpilaskonda puudutavate algatuste elluviimisel ära kuulatud ka Üliõpilaskonna seisukohti, mis on ka üsna loomulik Ülikooli ja Üliõpilaskonna vastastikus-tes huvides, kui ka mõlema organi lähidase koostöö alustel mõningateks sihtideks. Kahjuks käesoleval juhul seda vastastikust ja lähidast mõttevahetust ei ole olnud ja imestus selle üle ei ole sugugi üleliigne. Muidugi ei ole sündinud fakti juures tagant järele enam midagi ära teha ja tuleb leppida olukorraga.

Vastava — „Tartu Ülikooli üliõpilaste distsiplinaar määrustiku“ kohaselt on üliõpilaste distsiplinaar asjad järgmised: 1) Ülikooli määruste rikked, mis korda saadetud üliõpilaste poolt ülikooli ruumes; 2) Akadeemilise korra rikked, mis korda saadetud üliõpilaste poolt ülikooli

ruumes, kui ka väljaspool ülikooli ruume; 3) Üliõpilaste ebakohased ülesastumised ülikooli õppejõudude vastu ülikooli ruumes, kui ka väljaspool ülikooli ruume; 4) Üldkohtute seadusjõusse astunud kohtuotsustega kindlaks tehtud üldsüüteoed, mis üliõpilaste poolt korda saadetud. Nende distsiplinaarasjade juures üliõpilase teadaanne ülikoolist lahkumisest ei vabasta vastutusest distsiplinaar asjas, mis algatatud. Üliõpilaste distsiplinaarasjad alluvad rektorile või Akadeemilisele Kohtule. Rektor võib distsiplinaar asjus karistada ainult noomitusega ja laitusega. Üldiselt on karistused distsiplinaarasjadest järgmised: 1) noomitus, 2) laitus, 3) nõuanne ülikoolist välja astuda mitte üle 1 aasta. 4) Ülikoolist eemaldamine üliõpilaste nimekirjast kustutamise ja mitte üle 2 aasta ja 5) jäädav väljajähtmine ülikoolist.

Akadeemilisele Kohtule alluvad kõik eelpoolloetletud distsiplinaarasjad, mis temale otsustamiseks ette paneb rektor.

Akadeemiline Kohus.

Määrustiku kohaselt koosneb Akadeemiline Kohus esimehest ja kahest liikmest. Kohtu esimees, liikmed ja nalle kolm asetäitjat valitakse Ülikooli nõukogu poolt professorite ja dotsentide hulgast 2 aastaks. Tingimuseks on veel, et kohtu esimees, või üks kohtu liikmetest ja üks asetäitja peavad kuuluma õigusteaduskonna professorite või dotsentide hulka. Kahtlemata on see otstarbekohane asjarutuste juriidilise külje korrashoiuks, kus muidu võiks eksitsi tulla. Valimisi toimetatakse iga kalendriaasta esimesel nõukogu koosolekul. Esimese aasta lõpul lahkuvad ametist kohtu esimees, üks liige ja üks asetäitja liisu läbi. Akadeemilise Kohtu koosseis valib iga aasta algul kohtu liikmete hul-

gast kohtu esimehe asetäitja, kes kohtu esimeest asendab viimase haiguse või Tartust eemaloleku puhul. Kohtu liikmete puudumisel distsiplinaarasjade arutamisel ja otsutamisel asendavad neid asetäitjad kohtu esimehe kutsel. Akadeemilise Kohtu sekretäri kohuseid täidab üks kohtu liikmetest kohtu määramisel. Kohtu soovil määrab rektor ühe ülikooli kantselise ametniku kohtu sekretäri kohusetäitjaks.

Akadeemilise Kohtu istungite tähtpäevad määratakse kohtu esimehe poolt tarviduse järgi. Distsiplinaar asjade arutamisest Akadeemilise Kohtu istungil võivad sõnaõigusega osa võtta rektor ja Üliõpilaskonna esindajat. Rektori ja üliõpilaskonna esindajate mitteilumumine kohtu istungile ei takista asja arutamist. Kohtu istungi päevaks kutsub kohtu esimees kirjalikkude kutsesega kohtusse süüdistatavaid, tunnistajaid, rektori ja üliõpilaskonna esindajaid. Süüdistataval on õigus ka omalt poolt tunnistajaid kaasa tuua. Kui süüdistatav ei ilmu kohtu istungile, võib kohus asja arutada süüdistatava äraolekul. On aga süüdistatav esitanud kohtule enne kohtu istungi algust teadaande põhjuste kohta, mis takistavad tema ilmumist ja tunnistab kohus neid põhjusi mõjuvateks, võidakse asja arutamist edasi lükata. Samuti võidakse asja arutamist edasi lükata täiendavate tõenduste kogumiseks. Akadeemiline Kohus arutab asja suusõnalisel kinnisel istungil. Tunnistajad kuulatakse üle süüdistatavate juuresolekul, tunnistused kantakse protokolliraamatusse ja kirjutatakse tunnistajate poolt alla.

Akadeemilise Kohtu otsuse tegemisest võtavad osa ainult kohtu esimees ja liikmed. Kohtu otsused on õigeks mõistvad või karistust määravad. Kohtu otsused ühes põhjustega kantakse otsuste raamatusse ja kirjutatakse kohtu esimehe ja liikmete poolt alla. Kohtu otsus kuulatakse kohtu istungil viibivale süüdistatavale. Viimase puudumisel antakse kohtu otsus selle tegemise päeval süüdistatavale kuulatavaks. Ei leia rektor Akadeemilise Kohtu otsuse õiglase olevat, võib tema 2 nädala jooksul peale kohtu otsuse tegemise oma määrusega asja üle kanda ülikooli valitsusse uueks arutamiseks ja otsustamiseks.

Ka süüdimõistetule on ette nähtud edasikaebamise võimalus. On distsiplinaar asjas karistusena määratud ülikoolist eemaldamine, üliõpilaste nimekirjast kustutamise ja kuni 2 aastani, või ülikoolist jäädav väljajähtmine, võib süüdimõistetule Akadeemilise Kohtu otsuse peale edasikaebusega esineda ülikooli valitsuse ees.

Tudengite igapäevaseid kõnekäande:

Homme maksan!

kahe nädala jooksul otsuse tegemise päevast arvates.

Ülikooli valitsuses distsiplinaarasjade arutamine ja otsustamine sünnib ülikooli valitsuses Akadeemilise Kohtu korrale vastavalt. Säärastest ülikooli valitsuse koosolekuteist võtab rektor ainult sõnaõigusega osa. Ülikooli valitsus võib kinnitada või tühistada Akadeemilise Kohtu otsuse. Viimasel juhul võib ülikooli valitsus kas asja sisuliselt ja lõpulikult otsustada, või seda tagasi saata Akadeemilise Kohtule uueks arutamiseks ja otsustamiseks.

Otsus distsiplinaar asjus astub jõusse kui Akadeemilise Kohtu otsuse peale määratud tähtajal edasikaebust või ülekandmist ei järgnenud, või kui ülikooli valitsus asja lõpulikult otsustas. Jõusse astunud otsuse täitjaks on rektor.

Erilistel juhtudel võib rektor ajutiselt juba enne otsust distsiplinaarasjus üliõpilastele ülikooliruumes käimise ära keelata, seda tehes teatavaks vastavate teaduskondade dekaanidele.

Nii uus distsiplinaarmäärustiku sisu, mille haridussotsiaalminister J. Hünersson 2. okt. s. a. kinnitas.

Kahtlemata oli distsiplinaar eksimuste lahendamise korras üliõpilaste suhtes ülikoolil teatud tühik olemas ja siin on distsiplinaar määrustik omal kohal. Kuivõrd otstarbekohaseks ja paenduvaks see kord ja aparatuur kujuneb, jääb iseküsimuseks; olgu aga

tähendatud, et Akadeemilise Kohtu kavale omal ajal langes igatahes tihe arvustus osaks.

Veel võiks ära märkida ka seda siinkohal, et vähemalt osal organiseeritud üliõpilaskonnal on tegetsemas vastavad organid, millised karistavad oma liikmeid distsiplinaar eksimuste eest internetselt. Organiseerimatu üliõpilane seisib seni oma üksilduses distsiplinaar asjade alal õieti „vanajumala seljataga“. Ka siin toob Akadeemiline Kohus muudatuse kaasa, mis on aina tervitatav nähtus.

V. Pärtelpoeg.

Demokraatiavastane press ja meie.

Kevadsemestril 1930. saabus kiri: Lugemislaua toimkonnale
Siin.

Mitmete sooviavaldajate nimel, palun, kas ei võiks tellida siia ka Nõuk. Vene ajalehti: Näiteks „Pravda“, „Ekonomitšeskaja Žizn...“ „Samuti ajak. „Krasnoje Studentšestvo“... Seni on need kõik sooviavaldused tähelepanemata jäänud, kuid ei tea, mis õigustega.

N. N.

Mida vastata?

Vastamata jätmine oleks ignoreerimine.

Pealegi see küsimus kerkib järjest üles luupainajalikult. Üks ja teine jälle küsib.

Miks näit. meie avalikkudes lugemistubades ei leidu N. Vene lehti ega ajakirjugi?

Tõepoolest, miks?

Pole nähtavasti tarvidust.

Nad on ajakirjanduse kontoreis vabamüügil, välja arvatud üksikud, mis ametivõimude poolt keelatud.

Kõigile, kel on eriline huvi, kes viitsib hankida, on nad kättesaadavad.

Huvitav paralleel on kellegi teise ksv! kiri, mille on põhjendanud ühe itaalia ajalehe mõnede eksempl. leidumine lugemislauas. See ajaleht on nähtavasti tutvumise mõttes saadetud.

Lugeja kirjutab. „Libro e Moschetto“ Itaalia ajakiri on täis sõimu teiste rahvaste kohta ja sellepärast ei maksaks

küll sarnast Itaalia fašismi lehte — propaganda lehte Eesti ülikooli lugemislauas hoida Lugeja.“

See loogiliselt on selgesti süllogism:

1) lehte, milles teistest halba räägitakse, mina ei loe (ühe lugeja seisukoht);
2) selles lehes räägitakse teistest halba (fakt).

Järeldus: mina seda lehte ei loe!
Seda lehte ei tohi ka teised lugeda!
Kas esimene eellause — see seisukoht on õige?

Loogika on tulemuste konstruimiseks, kontrolliks, sisulise materjali annavad süvendused reasse probleemidesse

Probleeme selle küsimuse ümber lööb kihama sadu.

Märkigem üksikuid ära lööksõnus: riiklik mõtlemisviis, kommunismi hädaoht, „keelatud“ mõtete küsimus, teatavate ideede sugereerimine ja üliõpilase seisukoht neisse, poliitiline kasvatuse, üliõpilase poliitiline areng, võimu-ringkondade arvamised, vabameelsus, vaenlasegagi tutvumise mitte- või soovitus jne.

Neid võiks kokku käsitleda pealkirja all: „Demokraatiavaenuline press ja üliõpilane.“

Üliõpilaskonna lugemislaua toimikond hankis lugemislauale käima N. Venest 2 päevalehte ja 1 nädalalehe (otsus 29. IX 30).

Mis arvatakse selle sammu kohta? Kuidas tõlgitsetakse seda?

Mõned on arvanud, et siin on halva

südametunnistusega inimestel võimalus kardetavat demagoogiat teha lugemisl. toimikonna kohta, loogikal: „vaat — tellivad x partei lehte, järjekult on x vaadete pooldajad.“

Lugemislaua toimikond tõrjub kõige kategoorilisemalt tagasi kõik väärmõistmised.

Lugemislaua tellitakse ajakirjandust puht informatsiooniks arvestatamata meelsusi.

Selle väite alusel vastame ka ette tulnud probleemile, seda mitte enam edasi lükates, nagu varemini praktiseeritud. Küsimus on:

Kas üliõpilaskonna lugemislauas võivad leiduda N. Vene (s. o. kommunistliku) või Itaalia (s. o. fašistliku) ajakirjanduse tooted?

Meeldivus ei saa olla otsustajaks. Mõnele ei meeldi isegi Lapua häälekandjad ega meie „Valvur“. Ühele ei meeldi „Kaja“, teisele „Rahva Sõna“. Ühele meeldib president, teisele mitte.

Vastus: Tuleb rahuldada üldiseid huvisid. Lugemislaua peab ülevaadet andma kõikidest seisukohtadest, võimaldama piirjoonelist informatsiooni kõigist avaliku, poliitilise elu päevaprobleemidest, et olla eluga kursis, lahtisilmi ka hädaohtude ees.

Selles mõttes loeme julgesti ka demokraatiavastast ajakirjandust olles ise kõige tulisemad demokraatia kaitsjad.

A. Kallits,

„ÜLIÕPILASLEHE“ tellimine maksab ainult 1½ krooni semestris.

Ksv! Ksv! „ÜLIÕPILASLEHT“ palub teadustada kõigist korratustest, mis lehe kättesaamisel esinenud. Aadressi muutmise teadaanne on maksuta.

IX Edustuse 7. koosolek.

4. nov. 1930 kl. 21.

Koos on 26 Edustuse liiget. Päevakorras: 1. Protokoll, 2. Valimisi, 3. Üliõpilaskonna põhikirja l lugemine, 4. CIE 12. kongressi aruanne, 5. Vabadussõjas langenud üliõpilaste mälestusmärgi avamise küsimus, 6. Läbirääkimisi. Päevakorra p. 4 jäetakse juhatause ettepanekul ära, sest ei jõutud seda koostada protokollil hilise saabumise pärast.

Juhatab esimees ksv! Paalman, protokollib ksv! Veidenbaum.

1.

Protokoll võetakse vastu, kusjuures soovitatavaks peetakse, et aruanded oma aruanded kirjalikult sekretäärile annaksid nende protokollil sissekandmiseks.

2.

Valimistele tuleb üliõpil. abiesimees, välistoimkonna liikmed ja SELL-i keskbüroo asjaajaja ja Akadeemilise kohtu liikmed.

Abiesimehe kohalt lahkunud ksv! Ostrati asemele seatakse üles ksv! Siitska (E.Ü.S.), kessaabpoolt 22 häält, erap. 3, vastu ei olda, seega valitud.

Välistoimkonda valitakse lahkunud ksv!! Sauga-Jakobsoni ja Siitska

Ksv! Eduard Siitska.

Jättis välistoimkonnaga jumalaga ja krooniti üliõpilaskonna abiesimeheks. Karrikaturist on teda tabanud mõistlikemas surmõhise näoga uutest pealepandud kohustustest.

asemele ksv! I. Tõnisson (E.Ü.S.) väljastpoolt Edustust, poolt 24, 1 erap. ja ksv! L. Ilves (ENÜS), poolt 22 erap. 3.

SELL-i keskbüroo asjaajaja kohale on ainult üks kandidaat, ksv!

H. Paalman, kes valitakse sellele kohale ühel hääl.

Akadeemilisse Kohtusse valitakse ksv! Muhel, ja ksv! Tikenberg.

3.

Uus Üliõpilaskonna põhikiri töötati välja kolme semestri jooksul Ülikooli Valitsuse ja Üliõpilask. Edustuse esindajate koosolekudel. Endisest põhikirjast lahkumisevaid punkte arutati kevadisel Edustuse koosolekul, nüüd võetakse see arutusele üksikute peatükkide kaupa.

Ksv! Marmor tähendab, et uus põhikiri läheb palju lahku vanast. On võetud üliõpilaskonnalt referendumi õigus, mis kitsendab üliõpilaskonna üksikliikmete õigusi. Seda on tehtud Ülikooli seaduse alusel, mis ei näe sellise võimaluse olemasolu. Selle asemel on lubatud üldkoosolek informatsiooniks.

Vaidlused tekivad mõne paragrahvi juures, kuid neist paljuid pole võimalik muuta, sest Ülikooli seaduseis on need sisse võetud. Tehtavad märkused otsustatakse anda üldtoimkonnale läbivaatamiseks.

Pikemalt peatatakse peatükkide III, V, VI ja VII juures, mis määravad Üliõpilaskonna õigusliku seis, kompetentsi, Edustuse ülesandeid ja tegevuskorda, Edustuse valimisest ja toimkondi.

4.

Juhataja teatab, et mälestusmärk vabadussõjas langenud üliõpilastele on valmis. Juhatus on avamispäevaks määranud 1. det. Sel puhul pidada pidulik Edustuse istung hommikupoole kl. 10 enne ülikooli aktust. Päevakorras oleks: 1) Esimehe avasõna, 2) ajalooline kõne 3) avamine rektori poolt. Pidulikule istungile kutsutakse aukülalisi.

Kava kinnitatakse ühel hääl.

5.

Läbirääkimiste all võetakse arutusele toetusnädala kava, mis selleks valitud toimkonna poolt koostatud. See kava on laulatuslikum kui senised ja näeb ettevõtteid üleriiklikuna. Toimkond peab kõige kohasemaks ajaks veebruari kuu esimese poole. Edustuse poolt oli varem määratud toetusnädala korraldamine selleks semestriks, kuid toimkond ei leia võimalikuks seda nii kiiresti korraldada.

Edustus kiidab heaks toimkonna poolt esitatud esialgse korralduskava, et toimkond tööle saaks hakata. Täpne kava kinnitatakse toimkonna esitusel hiljem.

Ksv! Siil esitab Edustusele ettepaneku saata Ülikooli valitsusele kiri, milles tähendatakse, et Edustus ei saa

nimetamata mööda minna sellest, et Ülikooli Valitsus, ilma üliõpilaskonna esindajate juurdekutsumata on arutanud Akad. Kohtu korda ja esitanud ministriumile kinnitamiseks.

Poolt 25 h., 1 erap.

Esimees teatab et märgukirja asjus Ülikooli valitsusele õppemaksu kahes osas maksmise võimaldamiseks.

Ksv! Valter Pärtelpoeg.

Üliõpilaskonna abisekretär. „Rääkige ometi lühemalt, tint lõpeb otsa ja mu sulg ei pea enam vastu.“

seks on olnud koosolek prorektori juures. Prorektor pooldas, et maksmine võiks sündida kahes võrdses osas.

Poola saatkonnalt on tulnud suvel kutse üliõpilaskonnale, esindajate saatmiseks Poola, milleks toetust määratud 500 zlotti. Siis ei olnud seda võimalik korraldada ja nüüd on saatkonnalt ettepanek seda teha detsembris. Juhatus otsustas kutse vastu võtta ja soovitatavaks pidada, et sõidaks 5—6 Edustuse liiget, kelle sõidukuludeks jätkuks määratud toetusest.

Koosoleku lõpp k. 140.

Akadeemilisi teateid.

Uusi sõprussidemeid soome üliõpilasorganisatsioonidega.

Möödunud üliõpilaspäevade ajal Helsingis kirjutati alla Savo Osakonna ja korp! Indla vaheline sõprusleping. Teatavasti on samal osakonnal varem sõlmitud sõprusleping korp! Fraternitas Estica'ga. Uus sõprusliit on rajatud juba varem aset leidnud läbikäimisele ja sõprussidemetele osakonna ja korp! Indla liikmete vahel.

* * *

Lisaks eelmisele sõpruslepingule on teostumas uus leping Viipurilainel Osakunta ning korp! Revelia vahel. Läbirääkimised lepingu sõlmimiseks algasid Helsingis kevadel SELL-i konverentsi ajal, ning leping tuleb allakirjutamisele kas korp! Revelia kümnel aastapäeval 3. det. s. a. Tartus või jällegi 5. märtsil Helsingis, mil vastav soome üliõpilasosakond pühitseb oma aastapäeva. Viipurilainel Osakunta on muuseas kõige vanem soome üliõpilasorganisatsioon.

Üliõpilaste arv vähenes 640 võrra.

Tingituna Ülikooli õppemaksu tõstmisest on tänavune üliõpilaste nimekirja „revideerimine“ üsna puhta töö teinud. Õppemaksu mittemaksmise pärast on eksmatrikuleeritud 246 üliõp. ja Ülikoolile teatamata lahkumise pärast nimekirjast kustutatud 394 üliõpilast. Kokku on seega üliõpilaste arv vähenenud 640 võrra. Nii näeme, et Ülikooli õppemaksu tõstmisest loodetud suurenev tulu ähvardab üsna problemaatiliseks kujuneda.

Ülikooli 11. aastapäeva pühitsemiseks 1. detsembril

on loodud ülikooli valitsuse poolt vastav komisjon koosseisus rektor prof. H. Koppel, dek. K. Ramul ja dek. H. Riikoja.

Üliõpilasorganisats. aastapäevi.

10. novembril — korp! Ugala.
10. nov. — korp! Rotalia.
14. nov. — Eesti Naisüliõpilaste Selts ja korp! Sakala.
21. nov. — korp! Amicitia.

Ülikooli lõpetasid

Usuteaduskonnas: Alfred Lepp ja Helmut Thomson.

Arstiteaduskonnas: Ella Kuurmann.

Rohuteaduse osakonnas: August Siim (mag. pharm.).

Filosoofiateaduskonnas: Aleksander Angere, Paul Ariste (eesti keel), Virve Huik (eesti ja üldine kirjandus), Helene Kesner, Irene Kimmel, Elvine Niländer (mag. phil.), Meeta Soosaar, Gretchen Trimm (eesti keel) ja Linda Vilmre.

Matemaatika-loodusteaduskonnas: Ella Anderson, Jakob Kents (geograafia), Johannes Lepiksaar (mag. zool.), August Niiländer (keemia), Elvine Piiper (mag. zool.), Richard Pliiman, Aleksandra Ponomareva, Paul Viiding ja Karl Vägi.

Loomaarstiteaduskonnas: Daniel Pallo.

Metsaasjanduse osakonnas: Boris Harten.

Dr. Th. Lippmaa erakorraliseks professoriks.

Ülikooli valitsus valis taime morfoloogia ja süstemaatika õppetoolile erakorraliseks professoriks senise eradotsendi dr. phil. nat. Theodor Lippmaa.

Th. Lippmaa on sündinud 17. nov. 1892. a. Õppinud Peterburis ja hiljem Tartus. 4. nov. 1926. a. omandanud doktori kraadi. On teadusliku siipendiadina mitmel korral välismaadel käinud.

Uuteks eradotsentideks

on valitud dr. med. Artur Linkberg — kirurgia alal ja Tallinna tehnikumi õppejõud prof. Ottomar Madisson — tehnilise mehaanika alal. Dr. Linkberg on sündinud 16. aprillil 1899. a. Õppinud Tallinna gümnaasiumis ja Tartu ülikooli arstiteaduskonnas. Pärast selle lõpetamist teotsenud ülikooli haavakliiniku assistendina.

Prof. O. Madison on sündinud 31. märtsil 1879. Õppinud Tallinna gümnaasiumis ja hiljem Peterburi Aleksandri nimelises teedeinseneride instituudis.

Juhan Vaabel — mag. juris.

Juhan Vaabel tunnistati pärast magistratöö-„Administratiivne karistus ja selle rakendus maksuõiguses“ esitamist mag. jur. kraadi vääriliseks.

Valter Männik

tunnistati diplomeeritud edasiõppijaks tsiviilõiguse alal.

ENÜS Ahava

on koosoleku otsusega 2. nov. likvideeritud.

Üliõpilaskonna Muusika-Sektsioon kümne aastane.

Üliõpilaskonna Muusika-Sektsioon pühitseb 22. ja 23. nov. oma 10. aastast olemasolu. Sel puhul korraldatakse Ülikooli kirikus laupäeval 22. nov. kontsert-jumalateenistus, kuhu on palutud jutlustama vilistlane praost A. Grünberg Pärnust. Pühapäeval, 23. nov. on Ülikooli aulast pidulik kontsert. Kontserdil ja kontsert-jumalateenistusel esineb peale Üliõpilaskonna segakoori veel solistina tuntud tenorilaulja h-ra R. Jõks.

Peale kontserdi on Üliõpilasmajas koosviibimine kutsutud külalisile, koori endistele ja praegustele lauljatele.

Üliõpilaskonna Muusika-Sektsiooni juhatus palub osa võtta kõiki koori endiseid lauljaid 23. nov. s. a. kell 23 Üliõpilasmajas korraldatavast koosviibimisest. Osavõtmisest palutakse teatada kuni 15. nov. Üliõpilasmajja (III korral Muusika-Sektsiooni tuba.).

Toimetusele saadetud.

Ylioppilaslehti Nr. 18, 19.

Mõlema numbril esiosad on pühendatud Soome aktuaalsemale küsimusele — Lapua-liikumisele. On ju üsna loomulik, et vennasmaa üliõpilastele nimetatud liikumisega ühenduses olevad küsimused praegu huvide keskkoha moodustavad.

Nr. 18-das on avaldatud humoriküllane veste pealkirjaga „He menivät“ — möödunud üliõpilaspäevade üksikute huvitavamate episoodide meeldetuletamiseks. Samuti jutustatakse selles numbris hõimupäevade Turu osast.

Nr. 19-das ilmunud kirjutisist mainitagu: „Karskusaade üliõpilase seisukohalt“, „Kirjad Eesti Ingerist“, „Üliõpilaste stuudiumiraskustest“ jm.

Major Oskar Kurvits: „1. Eesti Polk I“

Seltsi „1. Eesti polk“ kirjastus.

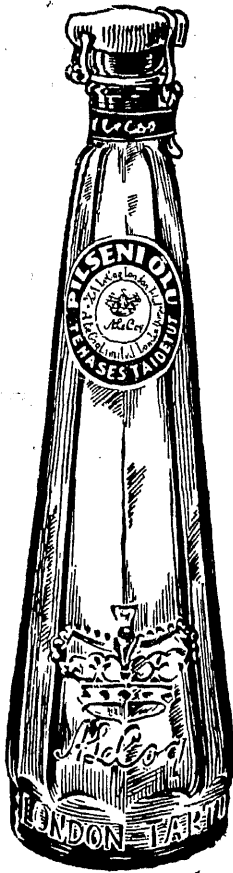
Esimese eesti rahvusväeosa ajaloo uurimise töövilljana on nimetatud põhjalik ja sisukas raamat õige huvipakkuv. On kasutatud väga rohkesti allikaid, mille kättesaamine kerge pole polnud, kuid autor on oma tööd tõsiselt võtnud ja selle tulemuseks on tõetruu, selge pilt huvitavast ajast meie iseseisvuse eel. Rohkete piltidega kaunistatud ja elava jutustamisoskusega paeluv raamat on huvitav lektüür igähele.

Nimetatud ajaloo esimesele osale tahetakse järgneda lasta teist.

Vastutav toimetaja: Erich Siil. Tegevtoimetaja: Bertram Karro. Liikmed: Peeter Järve, Jaan Ots.

Väljaandja: Tartu Üliõpilaskonna Edustus.

A.-s. A. LE COQ'i

London - Tartu

õllevabriku

õlu ja porter,

ning keedetud mõdu, limonad, sooda, selters -
tuntud headuses.

Kogu tudengkond ostab

moe-, pudu- ja pesukaubad

ainult

VENN. LEPP'a ärist

**Tartus, Kaubahoovis nr. 2, telef. nr. 4-81 ja
Promenadi nr. 2, telef. 13-54,**

sest seal on alaliselt

**kõige suurem ja rikkalikum valik
uutest hooaja kaupadest, nagu: kaabud, jumperid, pesu
jne. jne.**

Hinnad võistluseta.

Üliõpilastele hinnaalandus.

Üliõpilastele 13%
hinnaalandust

SÜGISHOOAJAKS

Üliõpilastele 13%
hinnaalandust

KOHALE JÕUDNUD:

Kodumaa, inglise ja prantsuse vabrikutest: üli-
konna-, palitu-, mantli-, kostüümi- ja
kleidiriided, kleidisiidi ja sammetit. Soo-
vitame suures valikus võistlemata hindadega.

Riidekaubaladu **TSCHERNOW, LUKSEP & KO.**

Tartus

Kaubahoovis nr. 6—7. Telefon nr. 156.

Tartus

VÄRSKE JA LÕBUS MEELEOLU

tudengite organisatsioonide peoõhtutel ja olengutel on ainult
siis, kui nende laual ei puudu

E. T. K.

» KILUD ja SPROTID «

Oma headuse poolest on need kaubad saanud
kõikide üldtunnustuse. / / Nõudke igalt poolt.

*

Pealadu: E. T. K.

TALLINN, Lai t. 39/41.

(Eesti Tarvitajate Keskuhisus.)

HARULADU:

Tartus, Maarjamõisa tän. 21.

Rätsepaäri A. Muršak

Tartus, Uueturu 9.

(Akadeemil. Kooperatiivi rätsep)

Võtab vastu kõiksugu tellimisi meesterahva
üllriiate peale. Tööd tehakse kõige viimaste
viini moodide järele.

Üliõpilastele hinnaalandus.

A. JOSSET

Asutatud 1895. a.

TARTUS, KÜÜNI TÄNAV 4

PIDU-, TÄNAVA
JA SELTSKONNA

JALANÕUD

tuntud headuses.

**DAAMIDE,
HÄRRADE,
JA TEAATRI**
COIFFEUR J. LUKSEP.
TARTU, KÜÜNI 3.

- Alandatud tööhinnad -

Habemeajamine	20 s.
Juukselõikamine	40 „
Lokkimine	50 „
Manicure	75 „
Kulmude ja ripsmete värvimine	50 „
jne. jne.	

Äris töötavad ainult täiesti vilunud diplomeeritud töötajad. Eeskujuline puhtus. Ootamist ei ole.

Kõige austusega **J. LUKSEP.**

A. PÜGI

Tartu, Rüütli 3. Tel. 6-44.

Kodu- ja väljamaa

veinid, napsid, liköörid, konservid, maistused ja kõiksugu koloniaalkaubad suures valikus.

Väljasõidukoht

„RANNA“

Hea köök. Kodus väljamaa napsid, liköörid & veinid.

Mugavad, soojad kabinetid.

Raadio-muusika.

Telef. 3-74.

Telef. 3-74.

KÕIK

**TEADLIKUD TAR-
WITAJAD KANNAVAD MEIE:**

Sukki,	Pitse,
Lastesukki,	Paelu,
Sokke,	Laudlinu,
Trikood,	Spordi
	ülilkondi

Siidi, poolsiidi ja villaseid
KLEIDI-, PESU- ja
VOODRIRIIDEID

Serge,	Crépe sa-
Crépine,	tin,
Rips,	Dekoratsi-
Taft,	ooni riie,
Schoti taft,	Mööbli riie,
Crépe de	Velantini,
chine,	Milanaise jne.

KAUBAD VARUSTATUD
VABRIKU MÄRGIGA JA
SAADAVAL ÜLE MAA.

OSKAR KILGAS

TALLINN, VOLTA 3.

Üllatav uudis suitsetajaile!

Paberossid:

„LINDA“

25 tükki 25 senti.
Kollase kestaga.

„NORA“

25 tükki 25 senti.
Valge kestaga.

Linda

Varustatud vatiga «Antinikotin», mis tõttu
Nikotiini mürk puudub täielikult.

Saadaval igalpool. Nõudke ja proovige.

Tubakavabrik A.-s. „SIRENA“.

TARTUS,
Küütri tn. 3
(Rüütli tn. nurgal)

R. NAPP

TARTUS,
Küütri tn. 3
(Rüütli tn. nurgal)

Eeskujulik ja odavam I järgu juuksetööstuseäri.

Daamide ja härrade jaoskond.

Daamid

Teie poisipea
lõigatakse
pestakse
vormitakse ja
onduleeritakse.

Härrad

Teie juuksed
lõigatakse
pestakse
onduleeritakse
ja aetakse habet.

HINNAD:

Juukselõik. härradele 35 snt.
Habemeajamine 15-20 „
Habemeajamise juu-
res kaela puhastam. 5 „
Moodsa poisipea lõi-
kamine . . . . . 35 „
Lokkim. daamid. 35-50 „
Manicure . . . . . 75 „
Kulmude ja ripsmete
värvimine . . . . . 50 „

Äris töötavad ainult esimese järgu valitud parimad töötajad. / Juukseid palutakse lõigata lasta äri-
päevadel, et hoida ära suurt tungi laupäevadel. / Eeskujulik puhitus. / Hinnad võistlemata. / Jootraha ei
võeta. / Jäätetööga täiesti rahule. / Soovitage ka teistele. / On põhjust nurisemiseks—õelge peremehele.

Kõige austusega: **Coiffeur R. NAPP**

Diplomeeritud juuksetööstuse meister.

Külastage.

Tartus, Küütri tän. 3.

Külastage.

Hind 25 senti.